מיומנו של [מי שרצה להיות] תורם

תיאור הבדיקות הנערכות לתורם כליה

בן סתו

מיומנו של [מי שרצה להיות] תורם

דן סתר

מהדורה ראשונה

"זה השער לה'..."

במקום הקדמה

לא מקובל לפרסם מעשים טובים. "יהללך זר ולא פיך". אך באמת יש למדוד הפרסום לפי הערך המעשה וערך העושה. למשל, תפילה היא חשובה אך אינה דומה ההתפעלות מילד הקטן המתפלל למבוגר המתפלל. בסוגית פרסום המעשים הטובים נהוג להתנות ולומר 'אחר כוונת הלב הם הדברים'. לא הייתי בא לתעד המתואר בחוברת זו לולי הייתה תרומת כליה שבשגרה. הנני כותב תיעוד זה לא למעני אלא למען אחרים, אולי יועיל חיבור זה לעורר למצווה גדולה זו, ואף אם אחוש הנאה מפרסום חיבור זה, על כך נאמר כי זו הנאה הבאה לאדם בעל כורחו, ופטור אני עליה.

אין אני מחזיק לעצמי טובה על מעשיי אלו. כבר הזהירונו חז"ל כי "אם למדת תורה הרבה אל תחזיק טובה לעצמך כי לכך נוצרת", וכשם שנכון הדבר בלימוד תורה, כך נכון הדבר בעשיית חסד, כתיעוד הרב יצחק מוולוז'ין, כי תמיד הזהירו אביו, רבי חיים מוולוז'ין, כי כל האדם לא נועד אלא להועיל לאחרים (הקדמתו לספר נפש החיים)(ומדרכי תיקון הנשמות הוא, באדם שחש צורך לתרום לאחר, כנראה שטמון כאן אחד מסודות והליכי תיקון נשמתו, לכן ניתן לומר בבטחה "אל תחזיק טובה לעצמך כי לכך נוצרת" - ה' יצר אותך וזיכה אותך במצווה פלונית על מנת לתקן נשמתך, ואל תחשוב בבטחה שגם בתת מודע הנך מבצע החלטה זו מתוך בחירה נקייה מבלי שטובה זו שאתה עושה תיטיב גם עמך, בבחינת מה שאמרו שיותר משבעל הבית עושה טובה לעני, העני עושה טובה עם בעל הבית).

לא נורמאלי

מה!? השתגעת? העווה פניו חברי לשמע רעיוני לתרום כליה. לא ציפיתי לשמוע זאת ממנו, הוא, שחס כל כך על גוזלים וחתולים, חברי הצמחוני. אם הנך חס כל כך על החי, מדוע זה לא תחוס על בני אדם? השבתי.

זהו. החלטתי: ברצוני לתרום כליה. אם לא עכשיו, אימתי? אמרו חז"ל, יעשה אדם תשובה כל יום שמא ימות למחר ונמצא בתשובה כל ימיו. אני משתדל לא להיות כה פסימי, אך קל וחומר כאן - שמא ימות דורש הכליה למחר; בכל שנה מתים מאה חולי כליות מתוך המתנה לתרומה מן החי או מן המת. שלחתי דוא"ל לרב ישעיה הבר (ראש ארגון 'מתנת חיים' המתווך בין תורמי כליה לנתרמים) על מנת לוודא מה נדרש ממני כתורם על מנת שלא אפגע בסדר היום העמוס של המשפחה, כדי שלא אגיע להקפדת המשפחה ושלא אעשה המצווה על חשבונם, בבחינת 'מצווה הבאה בעבירה'. בכל זאת, עבודת רעייתי אינטנסיבית ויש לנו 3 ילדים קטנים שממילא בקושי רואים אותי לאחר שהתחלתי לעבוד במשרת אחר הצהריים - ערב. הרב השיב לי שאין הדבר דורש יותר מדי מאמץ והתגייסות כוללת של המשפחה. יותר אזדקק לתמיכה בארבעת הימים שלאחר הניתוח.

הרב שלח לי דף בו רשומות הבדיקות אותן עליי לעבור: 1) ספירת דם. 2) ביוכימיה בדם לתפקודי כליה וכבד. 3) סוג דם. 4) בדיקת שתן כללית. 5) אולטרה סאונד בטן - כליות. הלכתי איתן למזכירה הרפואית, היא אמרה שעליי קודם לגשת לרופא המשפחה על מנת ש"ימיר", אותן ללשון הרפואית המקצועית, ועם ההפניה שלו אגש לבדיקה. טוב, שאלתי אם

אפשר להיכנס אליו היום, מבלי שהזמנתי תור מראש, והשיבה שכן. המתנתי. היו עוד 3 אנשים בערך לפניי. זמני היה קצר משום שהיה עליי לחזור ב 10:00 בבוקר הביתה על מנת להתארגן לעבודה. חיכיתי בתור בערך חצי שעה, נותרתי היחיד הממתין לרופא עד שרגע לפני שהייתי בטוח שתורי הגיע להיכנס, פתאום צצו להן 2 נשים מבוגרות שמסתבר שקדמו לי בתור. כמובן שכיבדתי אותן והן נכנסו קודם. עשיתי חישוב קצר שאם אשהה עוד בהמתנה לא אספיק לצאת לעבודה בזמן. החלטתי לחזור על עקבותיי כלעומת שבאתי.

הבנתי, שגם אם עושה אני מעשה חשוב אין זאת אומרת שייפתחו בפניי כל הדלתות. אין זה אומר שלא יהיו עיכובים למיניהם. אדרבא, כך דרך הדברים שבקדושה, במצוות, שיש בהם עיכובים. מוטב לי לבזבז את זמני בהמתנה לריק ולוואי שבסוף אוכל להציל נפש מישראל. אם אינני מציל נפש מישראל כאותם אנשים העובדים בשירותי הביטחון, לפחות אעשה זאת על ידי תרומה מגופי (אין בכך ח"ו כדי לגרוע או להכחיש את זיקת סגולת לימוד וקיום התורה להצלת ישראל). ואם כבר הזכרתי "יחידות מובחרות" - השלב ההתחלתי ביותר ממנו התחלתי לחשוב על תרומת כליה היה בשאלה לרב שלמה אבינר, מה יותר חשוב - להמשיך בשירות המילואים ביחידת חילוץ והצלה של פיקוד העורף, הנועדה להציל חיים באירועי הרס למיניהם או לתרום כליה, מתוך הנחה שאולי לאחר הניתוח לא אוכל להמשיך בתפקידי במילואים. וענה לי הרב כי הצלת חיים וודאית של חולה כליה עדיפה.

שו"ת סלולרי

תרומת כליה האם נכונה מחשבתי שאדם שמשרת במילואים בתפקיד קרבי עדיף שלא יתרום כליה כי כך ירד לו הפרופיל ויהיה תומך לחימה?

הרב אבינר: זה וזה מצווה גדולה. אך תרומת כליה היא מצווה שהיא כמת מצווה שמעטים מקיימים. וזה גם כמו פיקוח נפש מיידי. ובמקום להיות בקרבי הוא יאמר: אני עובד את ה' בקרבי (ע' שו"ת יחוה דעת ג פד).

קדימה מתחילים! כ' חשוון תשע"ג (5.11.12)

קבעתי תור פעם נוספת לרופא המשפחה על מנת לקבל את טופס ההזמנה המיוחל. נכנסתי לרופא. הבאתי לרופא את רשימת הבדיקות והצהרתי על כוונתי. הרופא הגיב בפליאה, "מה? אולי אתה מתכוון לתרום לבן משפחה או חבר, אך סתם כך?... חד וחלק," הוסיף ואמר, "תרומת כליה זה דבר מסוכן ולא בריא. עוד 20 שנה גם אתה עלול להזדקק לדיאליזה ולתרומת כליה בעצמך. כליה אחת לא תעבוד. אתה תגיע לאדפטציה - שכליה אחת תתעייף ותתנפח. חד משמעי. למה אלוהים נתן לך שתי כליות? כדי שתשתמש בשתיהן! אין מחלוקת שזה מסוכן לתת. כל העומס של שתי הכליות ייפול על כליה אחת אחרי שתתרום". וכך הוא גם כתב לעצמו בתזכיר שלו, ש'המטופל הגיע והבהרתי לו שמסוכן הדבר לתרום כליה'.

פתאום התבלבלתי אך השבתי בקור רוח כי אני מבין את דעתו ומכבד אותה אך נראה לי שיש מחלוקת. הארגון "מתנת חיים" כולל גם אנשי רפואה

וכיצד זה הגיוני שהם ימליצו על מעשה מסוכן שכזה? אדרבא, קראתי שתורמי כליה חיים יותר. אמר הרופא, מה פתאום, הפוך! הם חיים פחות. כבר חשבתי שהוא לא ייתן לי את ההפניות וישחרר אותי לחשיבה מחודשת. לומר את האמת, הוא ערער את בטחוני וגם אני חשבתי שאין בי די אמונה פתאום לדרוש בכל זאת את טופס הבדיקות. אלא, שבמקביל לאזהרתו אותי, הוא הדפיס את הבקשה לבדיקות ואמר שאחרי שאעשה את בדיקות הדם הוא ייתן את ההפניה לבדיקת אולטרה סאונד בטן.

הודיתי לו ויצאתי. לא חשבתי לקבל תגובה כזו מרופא. חשבתי שהוא יתלהב, יעודד וישמח. הייתי בטוח שהרופא מעודכן בכל החידושים הרפואיים בנושא.

יצאתי מהמרפאה מבולבל. מתוך מודעות, התקשרתי על מנת לקבל חיזוק נגדי מהרב הבר, הרב הבר לא היה זמין. אחרי הרב הבר התקשרתי לרב שלמה אבינר, התומך בו, אך גם הרב אבינר לא ענה. בחרתי להתקשר לרב יוסי שריקי. הרב יוסי שריקי מבית אל, שכני לשעבר, הוא גם איש הלכה, גם איש מד"א וגם אב לבן שעבר תרומת כליה בהיותו תינוק. סיפרתי לרב יוסי את שאירע, הרב יוסי עודדני. הוא אמר, "רופא שלא מתמחה בתחום זה - מה הוא מבין? זה מצווה גדולה ואין חשש. ברכה והצלחה!" לאחר שעה בערך התקשר אליי בענוותנותו הרב אבינר. סיפרתי לו. הרב שאל: האם הרופא ענה לך אישית לאור מצבך הרפואי או באופן כללי? אמרתי בוודאות: הוא התייחס באופן כללי. הרי הוא הרופא החדש שלי, אפילו התיק הרפואי שלי עוד לא הגיע למרפאתו. השיב הרב ואמר: הדברים שאמר אינם נכונים. הסיכוי מזערי. הגר"ע יוסף פסק על פי הרדב"ז שמותר

להיכנס לסיכון מזערי על מנת להציל את חבירך. אמרתי תודה רבה. והרב השיב - ברוך תהיה. יצאתי מחוזק. הרב הבר השאיר לי הודעה בהיותי בעבודה. בסיום העבודה התקשרתי אליו ודיברנו מספר דקות. הרב הבר הסביר לי שהרופא הזה כלל לא מעודכן וכי מומחה מספר אחד לכליות בארץ פרסם מאמר המסכם מחקר רב שנעשה בנושא זה הסותר את דברי הרופא. המשכנו לשוחח מעט וסיימנו בידידות. עתה הרגשתי רגוע ושלו. "והחוט המשולש לא במהרה ינתק" (קהלת ד יב).

בדיקות דם כ"ב חשוון תשע"ג (7.11.12)

קמתי בבוקר עם מיגרנה, כאב ראש טורדני. המיגרנות ניזונות - בין השאר - מתאורה ורעש. התלבטתי אם לגשת לבדיקת הדם כאשר הכאב מלווה אותי, כאשר זה כרוך בהליכה של כמה דקות ברחוב המואר והרועש. לבסוף החלטתי שלא אוותר ושאם אתחיל לוותר מכאן, בטח עוד יצוצו הרבה סיבות לוותר, "הרבה מקטרגים למקום". הגעתי למרפאה בדיוק בזמן שנקבע לי. להפתעתי הרבה התאחר תורי רק בחמש דקות בערך. נכנסתי לאחות. העברת כרטיס. היא כבר לא נזקקה לטופס המודפס מהרופא, מרגע שהעבירה את הכרטיס הכל הופיע בפניה במחשב. הגשתי את ידי, האחות הכניסה את המחט פעם אחת והוציאה ממני 2 מבחנות בגודל בינוני. שכחתי, אך אומרים ספרי המוסר כי אם כואב לאדם איבר פלוני בעת עשיית מצווה, יכוון שכאב זה יכפר על כל הפעמים שעבר עבירה באיבר הנכאב. חבל ששכחתי כשעשיתי. אך בטוחני שגם מבלי לכוון, הדברים עושים רושם

למעלה ומתקנים. זהו. נסתיימה השאיבה הקצרה, קיבלתי פד קטן לספוג הדם. אני רגיל שלאחר תרומות הדם שהייתי נותן ביקשו להישאר עם היד למעלה למשך כמה דקות עד שהדם ייקרש. אני גם זוכר פעם אחת שלא עיכבו אותי די בהמתנה ונתמלאה חולצתי דם. לא ידעתי שגם בבדיקת דם רגילה וקצרה יש להקפיד בכך וללחוץ על הפד. וכך, מצאתי את עצמי באמצע המרפאה עם חולצה מוכתמת בדם. לא נעים להסתובב ליד אנשים כך, ובפרט במרפאה, שם האסוציאציות "רצות". "מה אעשה?" התחבטתי עם עצמי. טוב, אעשה את הנורא מכל... אכניס את חולצתי הלבנה לתוך המכנסיים, וכך, כתמי הדם יוסתרו. נו, מה נורא בכך תשאלו? אענה לכם. אמנם מלאכת התאמת חולצות למכנסיים אינו הצד החזק שלי, אלא של אשתי, ושל הנשים בכלל. אך להסתובב ברחוב עם סנדלי שורש, דגמ"ח כחול וחולצת T-SHIRT לבנה בתוך המכנסיים, מהווה מראה די 'שלומפר' ומביך גם עבורי. 'אזרתי אומץ' ועשיתי זאת. עדיף להיראות מצחיק מאשר לעורר גועל. הגעתי הביתה וזרקתי החולצה לפח הזבל. לא הצטערתי כלל. מה מועט שוויה ושווי אי הנעימות שלי ביחס לאי הנעימות מהם סובלים חולי הכליה? מה מועט שוויה ביחס לכל המהלך החשוב אותו אני מאמין שאני עושה - או לפחות רוצה לעשות. שכן, עד שלא תתקבלנה תשובות חיוביות מהבדיקות ומהאולטרה-סאונד, אולי כל עמלי לריק. אך אולי לא, בבחינת מה שאמרו חכמים על שניים שמיהרו לקטוף עבור חולה בשבת פרי לרפואתו - ששניהם יקבלו שכר, ובטרמינולוגיה שלנו - למעשי שניהם יש ערך. ושמא גם זה בבחינת מאמר חכמים על אדם שהיה אנוס מלעשות מצווה, שנחשב כאילו עשאה.

תוצאות ה' כסלו תשע"ג (19.11.12)

בכל הנוגע לבירור תוצאות בדיקת הדם עבור השתלת כליה, יותר נוח לעבוד עם מכונות מאשר עם בני אדם. המכונה, להבדיל מבני אדם, לא תחקור אותך 'לשם מה מיועדת בדיקת הדם' ו'האם אתה בטוח' ו'אולי זה מסוכן'... אתה פוקד עליה להוציא את תוצאות הבדיקה והיא מוציאה, כחייל ממושמע. הגעתי לקופת החולים ותוך 5 דקות כבר הייתי בחוץ עם תוצאות הבדיקה. אני כבר מסוקרן לשמוע האם תוצאות הבדיקה חיוביות לעניין התרומה. לשם כך עליי לפקסס אותה לרב הבר. אולי אפקסס בפקס פרטי על חשבון העבודה? אני בטוח שהממונה עליי תסכים, אך איני רוצה להיכנס לחששות גזל, הרי גם מעליה יש ממונה שמעליה יש ממונה. כמו שכבר הזכרתי, מעשה זה של התרומה איני רוצה לעשות תוך גריעה מדברים חשובים אחרים. בעודי חושב זכרתי שלשכנינו בבניין יש מכשיר פקס והם וודאי יסכימו לשלוח את ארבעת דפי תוצאות הבדיקה, זה וודאי יהיה ללא חשש. נו, אחכה. אמרו חכמי המוסר: פרי הפזיזות - חרטה.

לאחר כשבוע פניתי לרב הבר בעניין התוצאות, הייתי קצר רוח לדעת מה איתן. וב"ה זכיתי לתשובה חיובית, ואף מועדדת, וכך כתב לי:

שבוע טוב דני איש יקר

ירבו כמותך בישראל ובזכותך יושע עם ישראל כולו

בדיקות הדם שלך טובות ב"ה, חסר לי בדיקת אולטרה סאונד כליה, ונפנה לבחור ביחד איתך, את המועמד לקבל ממך חיים, בעזרת השם.

בהערכה רבה

הרב ישעיהו הבר.

עכשיו עליי לקבוע תור לבדיקת אולטרה-סאונד, נקווה לתוצאות חיוביות.

חבית מים ו' טבת תשע"ג (19.12.12)

קבעתי תור לבדיקה המקדימה האחרונה - בדיקת אולטרה-סאונד של הבטן והכליות. הופתעתי לטובה כאשר נקבע לי תור 3 ימים אחר שהתקשרתי להזמין. "יש לשתות 5 כוסות מים כשעה לפני הבדיקה. להיות בצום 7 שעות לפני הבדיקה ולא להתרוקן לפני הבדיקה." נאמר לי על ידי הפקידה בטלפון. "5 כוסות מים?" חשבתי לעצמי, "ועוד לחכות שעה לפני הבדיקה? ומי ערב לי שלא אצטרך לחכות יותר מכך כפי שקורה לרוב בתורים רפואיים?" טוב, הגעתי לבדיקה בבוקר. שעה לפני ישבתי עם בני בדרך למעון על ספסל. הוצאתי בקבוק מים, ושתיתי 5 כוסות מים ללא ברכה. אחת. אחת ואחת. אחת ושתיים. אחת ושלוש. אחת וארבע. זה לא היה קשה במיוחד, בפרט שבצבא, חוץ מהמפקד, הייתי החייל שסיים המימייה הכי מהר במחלקה. הפקידה הנחתה אותי במכון (מה שיתברר אחר כך כטעות גדולה) כי אם אינני מרגיש לחץ - עליי לשתות עוד. 20 דקות לפני הבדיקה

עוד לא הרגשתי כלום, אז שתיתי את הכוס השישית ואז זה הגיע... סבלתי נורא מהלחץ עקב השתייה... מעבר לכך, לעניין עצם הבדיקה, מורחים חומר ג'לי על מין גלגלת ומתחילים להעביר על הבטן ולמדוד את האיברים השונים שבבטן. שוכבים על הגב, על צד ימין וצד שמאל. כמובן שאי אפשר להימנע ממגע של העובדת בגוף, אך כמובן שאין בכך בעיה הלכתית. אגב, להתאפק לשירותים זו גם בעיה הלכתית אך אם משום כבוד הציבור מותר להתאפק עד שאדם ימצא מקום להתפנות, קל וחומר כאן שיש עניין להתאפק קצת לטובת הבדיקה. כנראה שהיה עליי לצפות שגם הבודקת שלי תחווה דעתה על כדאיות תרומת הכליה ולכן החלה להסביר לי שלא לתרום, שזה לא טוב. שהיא מכירה את הרופא שכתב לי את הפנייה, ושזה לא טוב. לא הצלחנו לנהל שיח ודברים מסודר, נראה כי היא ניסתה יותר להשמיע לי את משנתה המסודרת מאשר להקשיב גם לצד שלי.

נחמד היה לשמוע את השאלה של עוזרתה טרם יצאתי מהחדר - שמעתי שאתה רוצה לתרום כליה. מה שם אמך? אני רוצה להתפלל עליך. אמרתי, זה לא סופי, לא בטוח. איני רוצה שיחזיקו לי טובה על כך, קל וחומר לפני שהדבר קרה. אך היא מכל מקום ביקשה את השם.

סבלנות סבלנות סבלנות כ"ד שבט תשע"ג (4.2.13)

שלחתי את תוצאות האולטרה-סאונד לרב הבר. לאחר כשבוע קיבלתי תשובה שעל פניו תוצאות הבדיקה טובות וניתן להמשיך. "כעת," אמר הרב הבר, "ניגש למלאכה, מלאכת הקודש, בבחינת 'מפתח של תחיית המתים',

ואתייעץ עם רבותיי, "מי למוות ומי לחיים". מלאכת הברירה, את מי יתאימו לך".

עבר יום, עברו יומיים, גם שבועיים וחודש ואין טלפון. מדוע לא ממשיכים להפנות אותי לבדיקות? מדוע להשתהות? שיעשו לי בדיקות, ואחריהן, או במקביל, שיחפשו לי נתרם. אני לא רוצה לעכב את התרומה. התקשרתי לרב הבר לשאול שאלת תם, מדוע איני מופנה לבדיקות ההמשך? "אני יודע שזמנך יקר הרב הבר, ואיני רוצה להפריע", פתחתי בשיחה. "אדרבא," השיב הרב הבר, "אתה יקר, מה שאלתך?" שאלתי את שאלתי והשיב לי הרב, כי בשעות הקרובות הולכת להתקבל החלטה בענייני וכי חבל לשלוח אותי פעמיים לבדיקות וכי הדרך הכי טובה ו"חסכונית" היא קודם להתאים את התורם לנתרם ואז לבצע בדיקות התאמה במקביל. טוב, הרי להבנתי, יש צורך עצום בתורמים ואם כך מדוע משתהה הדבר. ואז שיתף אותי הרב בדרמות הנערכות מאחורי הקלעים. "מדובר בילדה בת 15 מירושלים", שיתף אותי הרב הבר. בגיל 3 היא עברה תרומת כליה, וכעת הכליה שנתרמה קרסה והיא זקוקה לכליה נוספת.

מה עצוב. גם כליה שנתרמת אין ביטוח לנתרם שתחזיק בגופו עד סוף ימיו, ואין ביטוח לתורם שכלייתו תועיל לנתרם עד סוף ימיו. בתור תורם אני חושב לעצמי: אני מאפשר שיחתכו בגופי וייקחו אחת מכליותיי וגם זה לזמן קצוב!? אך כאן משיב אני לעצמי בשתיים: זה מה שעושה הקב"ה לכולנו, שמחייה ומכלכל אותנו לזמן קצוב, הן את מי שנפטר לא עלינו בדמי ימיו

והן את המאריך ימיו, ועלינו ללכת בדרכי ה'. בנוסף, אם לגבי פיקוח נפש בשבת אמרו "חלל עליו שבת אחת כדי שישמור שבתות הרבה" ואפילו אם יחיה שעה אחת נוספת בלבד - אמרו, חלל עליו שבת - שמא יעשה תשובה, קל וחומר כאן - בנתינת חיים ארוכים יותר ואיכותיים יותר לחולה הכליות מקיימים מצווה עצומה.

נחזור לענייננו, לאותה נערה יש 100% נוגדנים לכליות זרות. הרב הבר כבר ניסה "להציע" לה חמישים מועמדים וכולם לא היו מתאימים לה. כעת, מצא הרב הבר תורם אלא, שאותו תורם כבר נתפס על ידי נתרם אחר שאמור לקבל את כלייתו בעוד חצי שנה. מה לעשות? כאן נכנס לתמונה בן דודה של הנערה (שכלייתו לא מתאימה לבת דודתו) שהסכים להחליף את אותו תורם. ומה יקרה אם אותו בן דוד לא יתאים לתרום את הכליה לאותו בחור בעוד חצי שנה? כאן אני נכנס לתמונה. אולי אזכה להחליף את אותו תורם מיוחד כדי לפנות אותו עבור הנערה המיוסרת. זו הייתה רק הצצה קטנה למה שקורה מאחורי הקלעים בעולם תרומות הכליה. כעת אני מבין, ולא רק מאמין, במה שאמר הרב הבר, כי הדברים מורכבים מאין כמותם, לכן צריך להתאזר בסבלנות.

והנה חלום ל' שבט תשע"ג (10.2.13)

וכמו השלמה לפרק הקודם ביומן אירע לי המקרה הבא. איש חלומות אני. איני יודע מדוע בחרו לקרוא לי דן ולא יוסף (כשמו של אחי). נראה לי שעל פי כמות החלומות שאני זוכר (שהרי כל אדם חולם בלילה), לא הייתי

מבייש שם זה באם היה ניתן אף לי. מכל מקום, בשבת בלילה, באחד מחלומותיי, והנה, מובילים אותי באיזה שהוא מבנה ומציבים אותי בחוץ, בחצר, והנה מציבים בפניי חבורת פרחחים מציקנים ומודיעים לי שלאחד מאותם נערים, נבחרתי להעניק כליה. הרגשתי - לא טובה. וכי המאמץ הפיזי והרוחני שלי לתרום אחת מכליותיי יסתכם בנתינת חיים לפרחח? איני זוכר בדיוק כיצד הסתיים החלום, או שמא נקטע באותה נקודה, אך ההרגשה עמה קמתי הייתה שלפחות בחלום הרגשתי שאיני רוצה לתרום לאדם שאיני חש סימפטיה כלפיו. כמובן, כל זה חלום. אולי בא חלום זה לחשל אותי לקראת הבאות, ואולי לא. מה שברור הוא שמשנה ראשונה קיימת, והיא, כי לא עושים חשבונות בהצלת חיים, וכשם שאמרו על המאמין - "אל תאמין בעצמך עד יום מותך", כך ניתן לומר על הכופר, שאל לו להאמין בכפירתו עד יום מותו. וכבר סיפר לי הרב הבר אף על משפחות של נתרם הכליה שחזרו בתשובה עמו בראותם את רוח ההתנדבות של שומרי תורה ומצוות שללא קשר משפחתי לנתרם, החליטו לתרום לו. לאלוהים פתרונים.

מוסר כליות ח' תמוז תשע"ג - מוצאי שבת (16.6.13)

"רב ישעיה הבר תרומת כליה". הראה צג הפלאפון שלי בשעה 22:00 בלילה לערך, מוצ"ש פרשת חוקת. על הקו היה כמובן הרב ישעיה הבר. הרבה זמן לא קיבלתי ממנו טלפון. "הערב זה ערב השידוכין", הכריז הרב. "עכשיו זה באמת הגיע, הדבר האמיתי" - הרהרתי לעצמי. הרב תיאר לי שהוא מחזיק

בידיו שני דפים, באחד - התורמים העתידים ובשני - הנתרמים העתידים. כעת, זו הבחירה שלך. טוב, באמת קשה לבחור. חשבתי שהרב יעשה עבורי את המלאכה ויגיד לי מי הכי דחוף ויפתור את הבעיה המצפונית שלי למי אני תורם ולמי בעצם לא. אך לא, כל הארבעה המוצעים הם דחופים - ובראש הרשימה! כל מי שאבחר - זה יהיה טוב. ובכן, מיהם הארבעה? האחד, ילד בן 5, בן למשפחה עם בעיות גנטיות בכליה, יש לו שני אחים מושתלים ואח אחד שיצטרך בעתיד. רחמים. האחר, נער בן 14, בודד, ממשפחה קשת יום, שאפילו את הטלפון לרב הבר בבקשה למציאת תורם ביצע בעצמו. השלישי, אדם מבוגר בן 50+ שאצלו, אם אני תורם, אזי אחד מבני משפחתו (שלא נמצא כשיר לתרום לו) מוכן לתרום כליה דרך מתנת חיים. הרביעי - עוד אדם מבוגר עם סיפור כמעט זהה לחלוטין. כל מחשבה שלי לתרום לגבי אחד מארבעתם, עולים 3 האחרים ואומרים "תרום לי!" אני נזכר כעת בסיפור ידוע שלא ברור בדיוק אם הוא בכלל תורני ומה מקורו; הסיפור מספר על שני אחים שהייתה להם חלקת אדמה בהר הבית בירושלים. האחד בעל משפחה והאחר רווק... בלילה, האח הרווק חשב על אחיו הנשוי המטופל בילדים והביא לו מערימתו. באותו הזמן, האח הנשוי חשב על בדידותו של האח הרווק ומסר לו מתבואתו. נפגשו שניהם באמצע הדרך ונפלו זה על צווארו רעהו. ובכן, הילד הקטן, רחמים עליו, מסכן. מה גם, הוסיף הרב הבר, אם בגילו זה לא יקבל תרומה, יכולים להיפגע אברי ההולדה, ודמו ודם זרעיותיו זועקים מן האדמה. ליבי יוצא אליו. מאידך, יש לו משפחה התומכת בו - כל זאת לעומת הנער הבודד במערכה בן ה- 14, עד כמה מסכן הוא, ברצוני להאיר לו פנים, שידע שיש טוב ותקווה בעולם. מאידך ומאידך, אותם שני מבוגרים, ודאי בעלי משפחות המה, מסתמא יש

להם ילדים ואולי גם נכדים, איך אפשר להעמידם בסיכון? מה תרגיש הרעיה? הבן? הבת? הנכד? מה גם שניתן לקיים כאן מצווה "חבילה חבילה" מבלי לזלזל בה - אני אתרום להם והם יתרמו לאחר, ונמצאנו מסייעים לשתי נפשות בישראל. איך אפשר להכריע? שאלתי את הרב הבר האם כל שלושת אלו שאדחה יהיו על מצפוני, וכאן בא הרב והרגיעני, ב"ה יש תורמים, ואתה אחד מהם, כל ארבעת האנשים האלו הם בראש הרשימה ויש גם עוד תורמים מלבדך. לכן, תתייחס לשאלה הזו מתוך הלב ולא מתוך השכל. אני מאפשר לך לבחור. אל מי אתה נקשר? לאיזה סיפור? כעת נרגעתי, הבחירה נעשתה יותר קלה. כעת המשפט הרלוונטי המלווה אותי הוא "אין אדם תורם אלא לאדם שליבו חפץ". אמרתי לרב, תן לי לישון על זה ומחר אחזור עם מענה בפי. עוד טרם עליתי על משכבי ליבי יצא לילד בן החמש, גילו הצעיר, תמימותו ומסכנותו הכריעו אצלי את הכף, אלא שכיוון שכל ארבעת החולים יקרים וחשובים הם ולכל אחד מגיע, החלטתי להימלך באשתי ולשאול לדעתה. מה הייתה עושה היא אילו הייתה עומדת בפני דילמה זו. אני מאמין ששיתופה בהחלטה למי לתרום יכול לעזור לה להיות יחד איתי עד כמה שניתן במהלך הזה שאני מבין שמעט מוזר עבורה ועבור רוב האנשים. אשתי אמרה שלו הייתה במקומי הייתה תורמת לנער הבודד בן ה-14 שאין לו משפחה תומכת. באמת התלבטתי, בעיקר בינו לבין הילד הקטן, כך שהיה לי קל להתחבר בקלות גם לבחירתה.

"אשרי תבחר" ח' תמוז תשע"ג

ביום א' התקשרתי בבוקר לרב הבר ובפי הבחירה. הרב הסביר לי שוב כי כעת מתחיל שלב בירור נוסף. התאמת סוג הדם על בסיסה נוצר השידוך היא השלב הראשוני, אחר כך צריך שהתורם והנתרם יעברו הן מבדקים פיזיים והן מבדקים פסיכולוגיים. אם זה יצלח אזי ההשתלה תתבצע, ואם לא - יחפשו עבורי נתרם אחר. ולעניין הילד בן ה-5, כמו אתמול, הרגיעני הרב שבע"ה בקרוב ממש ימצא עבורו תורם כך שעתידו לעניין תרומת כליה בטוח בע"ה. את השאלה הבאה קצת היה לי לא נוח להעלות בפניו אך בכל זאת היה חשוב לי - הרי אני עומד בע"ה לתת חלק מגופי לאחר ואני לא רוצה לעשות זאת לריק, אני רוצה שתהיה לכך תועלת ותפוקה מרבית[1] לכן, מתוך ידיעה שמקבל הכליה צריך יום יום לקחת כדורים על מנת שהגוף לא ידחה הכליה וכן להיות בביקור רפואי כל פרק זמן קבוע, מי ערב לי שהוא לא יזלזל ח"ו במתנת החיים שהוא יקבל? על כך ענה לי הרב שלוש תשובות:

האחת, בדרך כלל אם החולה אינו במצב קריטי, גם במידה ומוצאים לו תורם מידי - הרופאים ממליצים לא לעשות כן מיד כדי שירגיש קצת את הקושי והייסורים שבדיאליזה כדי שידע להעריך לאחר מכן את הברכה

[1] לימוד מוסרי אחד אני יכול להעלות מהרגשתי זו, והוא, שכמו שפתאום חשוב לי שאת הכליה שאני נותן לא יבזבזו לריק ושלא תשמש אדם שאינו נוהג בה כהוגן, שהרי היא חלק ממני ממש, כך גם הקב"ה מרגיש ביחס אלינו, שהרי "נשמה שנתת בי טהורה היא" וכך יש להתייחס לנשמה וכמו כן כך יש להתייחס לתורה "אנא נפשי כתיבת יהיבת" וכמדרש רבה הנודע בו המשכן נמשל לקיתון שעשה הקב"ה על מנת להיות קשור לתורה שנתן לנו.

שבכליה החדשה (זה ממש הרעיון של 'אין האור ניכר אלא מתוך החושך', כך הסביר המהר"ל מפראג היבט אחד מסיפור יציאת מצרים). השנייה, נוכח האחריות שצריך הנתרם להפגין לדאגה בבריאותו גם אחר שנתרם, המבדק הפסיכולוגי האמור שהוא עובר כולל גם בחינת המרכיב הזה. השלישית, גם בפועל, לאחר התרומה, למשל, לא משחררים את הנתרם עד שלא רואים שיש בידו את כל הכדורים לחודש הקרוב. בנוסף, באם למשל שוכח לבוא לבדיקה דואגים להתקשר ולהזכיר לו ולשאול אותו מדוע לא בא.

והרביעית ששכחתי, שהיא הכי בסיסית, זה עצם הבדיקה הקפדנית שעושים לתורם ולנתרם על מנת לוודא את ההתאמה ביניהם. אותי אמורים להכניס לשני ימי אשפוז של בדיקות. אין הכוונה שאני יומיים שלמים בבדיקות וגם ישן בבית החולים אלא אני רק נרשם כמאושפז, ועושה שני חצאי ימים של בדיקות.

בדיקת ההתאמה יום שלישי ט"ז אב תשע"ג (23.7.13)

השעה 7:50. לבוקר זה בבית החולים הגעתי בגפי. ללא שום מסמך רפואי. הכל הועבר אליהם בטרם עת (אם כי ראוי לציין שבדיעבד כן נתבקשה ממני צילום תעודת זהות וגם צילום תעודת תורם דם כדי שתהיה להם אסמכתא על סוג הדם שלי). בעודי יושב בחדר ההמתנה בקומה 7 בבניין האשפוז בביה"ח בילינסון וממתין לבחור אליו אולי אתרום כליה, הנה הגיעה אישה מבוגרת עם אדם שמתברר כאביה, בן 80, הבא גם הוא להיבחן אם כשיר הוא לתרום כליה לבתו (ולבסוף כפי שניבאתי, הרופאה פסלה

אותו משום גילו. כבר ידעתי שבגיל כזה כבר לא תורמים אך לא רציתי להגיד לה את זה בנחרצות כדי שלא לאכזבה. זה לא מתפקידי. רק מתפלא אני על אותו ד"ר שאפשר/ה לאביה לעשות בדיקות ולטעת בליבה מחשבה כאילו יש סיכוי). אותה אישה שאלה היכן המעבדה. עניתי לה, כאן, בכניסה. שאלתי (כמין שאלה רטורית, כדי לפתוח בשיחה) האם את זקוקה להשתלה, וזו, מיד הראתה לי את ידה. עד היום ידעתי ש'בָּמפֶּר' יש רק בכביש. היום למדתי שבמפרים יש גם, ובצורה הרבה יותר מחרידה (למי שרואה את זה לראשונה), אצל חולי כליות. היד שלה הייתה מלאה מין גבשושיות שנגרמו מהדיאליזה. כל כך הרבה גבשושיות פתחו לה בזרוע עד שלא הייתה ברירה אלא להשתמש בווריד מאזור הצוואר. זו הפעם הראשונה שאני נפגש באופן בלתי אמצעי עם חולת כליות. שנתיים היא בדיאליזה. חשבה ש"יעבור" (זה לא עובר - רק עם השתלה, וגם זה מלווה בהרבה כדורים כאמור). כשראתה שבאו מים עד נפש או כפי שאמרה מספר פעמים: העדפתי למות! - רק בשביל 15 נכדיי אני מטפלת בעצמי. כל חיי השתנו. הבת שלי בוכה עליי. עצובה. אומרת החולה, אני כבר לא יכולה לעזור להם כפי שעזרתי בעבר, גם לא להוריי. כיום אני רק מעמסה על כולם. הפסקתי לעבוד. הייתי שכירה. תראה, היא מצביעה על לחייה הנפוחות מהטיפולים. קשה קשה קשה. יש חוויות שאי אפשר להעביר בכתובים. האם בשל כך על חולי הכליות ללכת חשופי זרוע ברחוב ולספר לכל עובר על צרותיהם? לאחר כחצי שעה שחיכיתי בחוץ נכנסנו לחדר האחות בקומה 7 במעבדה. חיכיתי לנתרם שלי. באמצע כתיבתי דברים אלו, לאחר כ- 15 דקות נכנסו לחדר 3 אנשים. זוג מבוגרים עם נער, גופו רזה למאוד. ליבי אמר לי שזה הוא. במקום הזה אני מפסיק למספר רגעים את תיאור הפגישה. אני רואה צורך

לציין שלא כל פסיק ופסיק בתהליך התרומה אוכל לשתף את הקוראים מפאת שמירה על כבוד הנתרם ומשפחתו. רק אוכל לומר שהוא בן 16, בן יחיד להוריו עם מחלת כליות מלידה אשר על אף הביקורת על המחלה מלידה, אי אפשר היה לעצור את התהליך עד שהגיע למצב של מחלת כליות סופנית ולצורך בדיאליזה.

כל החלק הזה שאותו לא אשתף הוא אותו החלק בו לכל תורם תהיה חוויה אחרת ועבודת פנימית אחרת.

לאחר עוד כעשרים דקות, ובגלל עיכוב מה בשל חסרון טפסים, נכנסו לאחות. כל אחד 'פשט ידו לתרום' דם. בתחילה לקחו דגימת דם מהנתרם. לאחר מכן ממני. מחט קטנטנה - יותר מזו של תרומת דם. דקירה קטנטנה וכמעט בלתי מורגשת - ויצא דם לשלוש מבחנות קטנות. סיימנו, והלכנו להמתין ליד חדרה של רחל מיכוביץ' - מתאמת ההשתלות - כעת 9:50. אנו ממתינים.

10:30. נתכנסנו כולנו - כ-4 זוגות של תורמים ונתרמים סביב שולחן עגלגל בחדר, בספריה הסמוכה לחדרה של רחל. מאוחר יותר, כשאמתין בחדרה, אבין משלל תעודות ההוקרה המעטרות את חדרה, עד כמה היא עזרה, עוזרת ותעזור לאנשים. כעת, לאחר שהתיישבנו, נכנסת ד"ר רות רחמימוב אשר מתארת בפנינו את תפקיד הכליות ומהלך התרומה לתורם ולנתרם. אני מודה ומתוודה, שלאחר השיחה חשתי והבנתי יותר את משמעות הכליה. יכול להיות שעד עכשיו קצת הדחקתי את ההשלכות של התרומה עלי, על גופי. שידרתי לעצמי בראש: תוך יום יומיים משתחררים מבית

החולים. יום לפני מתאשפזים. בעבודה כמו שלי כקלדן, אפשר לחזור לעבודה תיק תק. אין שום כדורים לקחת, מגיעים לביקורת לעתים נדירות. אלא שהרופאה דאגה שלא לחסר שום פרט, מתוקף שקיפותה לתורמים ולנתרמים. היא תיארה כי התורם יכול לסבול לאחר הניתוח ממגוון תסמינים: בחילות מחומרי ההרדמה; כאבים בכתף (בגלל הניפוח של הבטן בגז כדי שיהיה נוח לשלוף את הכליה); כאבים באזור החתך, כולל אפשרות של זיהומים. יום למחרת הניתוח נשארים עם עירוי וקטטר. ולבסוף - אפשר "לסבול" ממוות, ביחס של ניתוח אחד על כל 3,000 ניתוחים. למשך חודש לאחר הניתוח אין להרים מעל 5 ק"ג. בשנה הראשונה לאחר התרומה מומלץ לשתות מים גם בצומות.

להלן דבריה ביתר דיוק (מתוך דבריה שבעל פה):

כמו כל ניתוח, ח"ו בתרומת כליה אפשר למות. אחד ל 3,000, זה מאוד נדיר. עוד סיבוכים - יכולים לפגוע באיבר אחר. עוד סיבוכים - זיהום בפצע הניתוח. הרניה - נפיחות של אזור הניתוח... השכבות לא החלימו כמו שצריך. זה נדיר שקורה כי התורמים הם אנשים בריאים. זה הרבה יותר שכיח - זיהום והרניה - הרבה יותר שכיחה במושתלים מאשר בתורמים. גמרנו את הניתוח: נשארים עם כליה אחת. אילו סיבוכים יכולים להיות? יש לנו 2 כליות, הן עובדות 100 אחוז בניקוי הגוף מרעלים. נשאר 50 אחוז. הכליה הזו גדלה ומגיעה ל 80-70 אחוזים מהכליה הקודמת. מהעבודה הקודמת. זה מספיק לנו כדי לחיות עד 120. קרטנין יכול לעלות. לא לדאוג.

אם הכליה הזו נפגעת אין לנו "ספֵּר" (רזרבה). טראומה - תאונת דרכים. גידול בעתיד - אם מתכנן לנו אלוהים גידול בכליה או אבנים בכליה. אם אנו נשארים עם כליה אחת יש לנו בעיה אם היא נפגעת. עוד בעיות - אם הכליה נפגעת ממחלת כליה. כל אחד יכול להיפגע במחלה כזו. יש כאלו

שזה צפוי אצלם - אני לא אקח אותם. אני לא ארצה לקחת אותם בתור תורמים. אם חס וחלילה תהיה מחלת כליה כתוצאה מסכרת, ובמקום לתקוף את 2 הכליות עכשיו היא תתקוף רק אחת, הכליה הזו יותר רגישה כי היא לבד לכן התורם יותר פגיע כשיש לו מחלת כליה חדשה שאלוהים מתכנן לו בעתיד ואנו לא יודעים עליה. זה שתרמנו זה לא אומר שהגורל שלנו השתנה. מה שהיה צפוי להיות יהיה. כדי להתגבר על הסיכון נתנו לתורמי כליה, אם יצטרכו בעתיד השתלת כליה, ניקוד מאוד גבוה כדי שיקבלו כליה בעדיפות.

לגבי המלצות לתורם: אנו ממליצים לתורם לבוא למעקב אחרי 3 חודשים ופעם בשנה, יש מרפאה בביה"ח שרון. ממליצים לבוא למעקב, זה חשוב כדי למנוע בעיות. כל אדם צריך לבוא למעקב כדי לגלות דברים. עוד ממליצים לא לקחת תרופות שמזיקות לכליה כמו וולטרן, נרופן, אדוויל. זו המלצה גם לפני התרומה וגם אחרי. תשמרו על הכליה ביתר. גם מי שבריא - עדיף לא לקחת תרופות אלו. אקמול ואופטלגין - אם אפשר להסתפק בהן - עדיף. אנו ממליצים גם לתורמים לא לצום מבחינת שתיה בשנה הראשונה אחרי התרומה. לגבי מקבל הכליה - יכול להיות גם לפני דיאליזה או כבר בדיאליזה. ממליצה שיהיה רשום במקביל להשתלה מתורם נפטר. לפעמים הם מקבלים מתורם נפטר כי הם ברשימה. במקביל. אלו אותן בדיקות. לפעמים קורה ולא מעט שבמשך תהליך ההכנה מתמזל מזלו של החולה והוא מקבל כליה מהמת.

אחרי השמעת כל התסמינים האלו הרגשתי יותר כבוד לכל אלו שהרימו גבה (או שתיים) בשמעם על רעיוני לתרום כליה. בנוסף, הבנתי יותר מדוע הרבנים כותבים כי תרומת הכליה היא מצווה גדולה אך לא חובה. אי אפשר לחייב אדם להכניס עצמו לחוסר נוחות זו. הוא רשאי בכך וזכאי לכל הכבוד

גם אם מסרב[2] אלא שאולי במקום לחשוב שרק מיוחדים תורמים יש לחשוב בבחינת 'אחרי המעשים נמשכים הלבבות' - בגלל שתתרום תיעשה למיוחד. ועוד נזכרתי במדרש החריף על אותו אמורא שסבר כי אברהם לא סבל בברית המילה משום שה' עשה לו נס. וענה לו אמורא אחר בחריפות: מה פתאום! וודאי שהוא סבל! יש מימד נפשי מיוחד הנקנה בנפש לאדם המתאמץ וסובל עבור האחר, ששום מעשה או לימוד אחר לא יכול להקנות לו את זה בנפש. באמצע הסברה של ד"ר רחמימוב נכנסה האחות רחל אשר הסבירה לנו על כל הזכויות הסוציאליות של התורם והנתרם. לאחר שסיימה, הוסיפה ד"ר רחמימוב מספר דברים נוספים על ההליך שאם אזכה לתרום כבר אספר עליהם בהמשך בגוף ראשון.

בית החולים הוא לא דלפק קבלה במרקחת בו אתה מקבל מספר ומחכה בתור למישהו הנותן שירות כל הזמן. כשאתה צריך לעבור ראיון עם אחות ועם רופאה שיש להם עוד תפקידים בבית החולים, הזקוקות לראיין את התורמים והנתרמים בנפרד, יש לך להשתמש במצרך החשוב, השקוף, אותו עליך להביא לבדיקות בבית החולים ושמו "סבלנות". נשארתי כמעט אחרון בתור. האחות ניהלה איתי ראיון רפואי קצר ונעים. בפרט לאחר שמגלים, כמו חוק הישראלים השלובים בארץ, שיש לכם מכר משותף מהעבר,

[2] מקדים אני כאן את המאוחר: כעבור שבוע מהפגישה הסביר לי הרב הבר בטלפון כי הד"ר מחויבת לפרט את כל הסיכונים; זה כמו שבאריזת כדורי אקמול מצורף דף המפרט רשימה ארוכה של תסמינים העלולים להגיע, על מנת 'לכסות' את חברת התרופות מתביעות, אך כידוע, בפועל, רוב התסמינים אינם מתממשים - וכך גם בעניין התסמינים של תורמי הכלייה.

השיחה נעשית יותר פושרת. במהלך הריאיון חיכיתי לשאלה מדוע אני תורם. לא הייתי צריך להשתמש ב"דרשנות" שעברה לי בראש ולא עברתי עימות מדוע לעשות את זה כשאני לא מכיר. פשוט עניתי מה שעניתי בקצרה והיא רשמה. את העימות, כפי שהתרשמתי, אעבור בהמשך מול הוועדות. לאחר מספר דקות, האחות הנוספת שבחדר, בדקה לי את לחץ הדם. היה בסדר ברוך השם.

לאחר המתנה נוספת, נכנסתי לד"ר רחמימוב אצלה עברתי ראיון כמעט זהה לזה שעברתי עם האחות, פירטתי בעיות רפואיות המוכרות לי בגופי ובמשפחה. חתמתי על הסכם ויתור סודיות ועל כך שאני מעוניין לתרום לנתרם ושהוסברו לי ההשלכות הרפואיות של התרומה, מה שנקרא "הסכמה מדעת". לאחר מכן הלכה הרופאה לסבב ביקורים נוסף בביה"ח ובקשה שאחכה לה בפינת הישיבה. לאחר כ- 30 דקות לערך, חזרה. נכנסנו לחדר עם מיטת חולה. שם הקשיבה ללב שלי ולריאות. בדקה את מידת רכות הבטן ואת הצוואר. לאחר מכן חזרנו לחדרה שם כתבה את הממצאים ושלחה אותי לבדיקה רפואית מסוימת על תסמין שהתלוננתי עליו על מנת לוודא שהוא מקומי באותו איבר ולא שייך לזיהום או משהו אחר השייך לכלל הגוף.

העיכוב האמור בהמתנה, שארכה כשעתיים בסך הכל, כך נאמר לי, בדרך כלל לא קורה. מכל מקום, בשעה 14:20 סיימתי את כל הבדיקות האמורות ושוחררתי עם דף הסיכום של ד"ר רחמימוב. סך הכל ביליתי בבית החולים 6 וחצי שעות. מתוכן, בפועל מה שהיה זה: 3 דקות מתן דם. חצי שעה שיחה

עם הרופאה והאחות. 10 דקות מילוי שאלון עם האחות. 5 דקות מילוי שאלון עם הרופאה. 5 דקות בדיקת רופאה.

במהלך ההמתנה שוחחתי מעט עם אדם שישב לצידי, כעת כבר ידעתי לזהות את החולים לפי הבלוטות שלהם בעור. כמה זמן אתה בדיאליזה? שש וחצי שנים. וואו. ואיך אתה מרגיש אחרי זה? כמו סמרטוט. ואיך עד עכשיו לא הסתדרת? יש לי סוג דם O שהוא נדיר ולא מצאתי תורם - גם בחו"ל. ואת, איך את לא הסתדרת? מה, אני אמכור את הבית כדי להשיג תורם? ואשן ברחוב? אני מעדיפה למות ולא לעשות דיאליזה. גם כשאני צמאה וחם לי אסור לי לשתות יותר מדי.

מחשבות בסוף היום

כל אירועי היום הזה היו משחק ילדים ביחס לכל מה שעברתי עד היום. היום אני פוגש לראשונה בחיי אנשים חולי כליות המטופלים בדיאליזה. חשבתי שאפגוש אנשים עם ראש למטה, המחצינים את הכאב שלהם. אך פגשתי אנשים צנועים, כאובים, הנושאים את הכאב שלהם בפנים אך הפיסטולה בזרועם מעידה כאלף עדים על הייסורין הרבים שעברו. היו שם אנשים שעוברים דיאליזה בטווח זמנים מגוון, משבעה חודשים ועד שש וחצי שנים (לשם הדיאליזה מחברים את העורק לווריד וזה יוצר מין גולה ענקית מתחת לפני העור).

רְקמה - רק מה' כב אב תשע"ג (29.7.13)

שבוע עבר מאז בדיקת הרקמות. שלחתי מסרון לרחל, מתאמת ההשתלות:

- "הגיעה תשובה בקשר להתאמת רקמות בין דני סתר לא.כ.? תודה. דני" [14:56]

- "כן. הבדיקה תקינה" [15:32]

- "תודה" [15:32]

מבחן נוסף עברנו בדרך לתרומה. כעת יש תאימות הן בין סוג הדם והן בין הרקמות, כך שהסיכויים לדחיית הכליה פוחתים והולכים. ברוך השם.

כג אב תשע"ג (30.7.13)

ברוך השם הדברים זזים מהר. היום בצהריים התקשרו אליי מ"משרד הקישור" של ההשתלות כדי לקבוע איתי תאריך לבדיקות. הן תהיינה בע"ה ב 11.9 וב- 12.9. שני בקרים הבדיקות תמשכנה. כאמור, אני אהיה בהגדרה 'מאושפז' בבית החולים, אם כי אשוחרר לביתי בסיום הבדיקות. עליי להיות בצום מחצות ליל שלפני הבדיקות - מלבד מים שאני רשאי לשתות. עד לתאריך האמור נותר לי לבצע בדיקה רפואית במרפאה שלי על מנת לוודא בריאות הברך שלי בכל הנוגע לניתוח.

"כל הצם תשיעי ועשירי" ז' תשרי תשע"ד (11.9.13)

10:00. יום זה הינו היום הראשון לאשפוזי בביה"ח בלינסון. ב"ה הייתה קפיצת הדרך ולמרות שלפי הנחתי, הייתי אמור לאחר בהתאם לשעה המאוחרת יחסית בה יצאתי, הכבישים מלוד לפתח תקווה היו פתוחים לרווחה בסך הכל. תכננתי לקום בחמש וחצי כדי להתפלל לפני הנסיעה. בדרך כלל כשאני יודע שאני חייב לקום מוקדם, אני נשמע להוראות השעון המעורר אולם הבוקר, זה נצחני, והתעוררתי לפתע בשעה 7:05. צ'יק צ'ק התארגנתי וארגנתי את שני ילדיי הקטנים, פיזרתי אותם בגנים ונסעתי לביה"ח מתוך ידיעה שאתפלל שחרית בסביבת ביה"ח. וכן עשיתי. צר לי שלא קמתי לתפילה במניין כפי תכנוני אך באותה שעה, וודאי שלהגיע לביה"ח כפי הזמן שנקבע לי למען התרומה שהיא בבחינת הצלת נפשות, דבר חשוב הוא יותר.

לאחר שהחניתי את הרכב בפתח תקווה, התפללתי, צעדתי לבית החולים. לקומה 5. שם פגשתי את שרית המזכירה. שרית הפנתה אותי עם טופס 17 שדאג להנפיק על שמי הנתרם, לקבלה בקומה 0 על מנת לקבל את סט המדבקות הצהובות. כמובן שווידאתי טרם עת שטופס ה 17 התקבל בבית החולים ושלא הייתה איזושהי תקלה בלתי מתוכננת. הגעתי למיון וקיבלתי את המדבקות. מכיוון שהנתרם אינו מקופ"ח כללית, ביקשו במיון ממני גם הזמנה לימי האשפוז הללו. על הזמנה זו כלל לא שמעתי. המזכירה התקשרה למזכירות ההשתלות ושם אישרו לה בע"פ, אמרו מה שאמרו, העיקר - לבסוף קיבלתי את המדבקות. כעת אספר לכם על התקלה הבלתי מתוכננת שכמעט ואירעה - אם לא הייתה השגחת ה' בדבר. בדרך כלל, לא

עובר כמעט יום מבלי שאני מכניס דבר מאכל לפה עד השעה 9:30, אני חושב גם שרוב האנשים גם כן לא נוהגים לצום עד שעה זו - מי בעוגייה, מי בסנדוויץ' ומי בפרי (הכי בריא!) וכו'. ביום זה, בגלל שלא רציתי להתעכב עיכובים מיותרים, החלטתי שקודם כל אדאג לכל מה שבאחריותי לדאוג ואחרי שאני אצטרך לחכות לאחרים, ולא אחרים לי, אשב ואוכל. רכשתי לי כריך וחטיף טרם הכניסה לביה"ח. לאחר שקיבלתי את המדבקות עליתי שוב לקומה 5. הגעתי למזכירה שרית שהפנתה אותי לקבלה של ההשתלות, מספר מטרים ממנה. בקבלה השארתי את המדבקות ונאמר לי שיקראו לי ושאחכה ליד. רגע לפני בואי לשבת, לעשות נטילת ידיים ולאכול, לאחר התלבטות קצרה, החלטתי לפנות שוב לשרית ולשאול מה קורה אם הבדיקות היום תתאחרנה ויתנגשו לי עם העבודה אותה אני מתחיל אחרי הצהריים. היא אמרה לי שאין סיבה שזה יקרה וכי ניתן להניח שעד שעה זו יסתיימו הבדיקות של היום. כבר איני זוכר, אך איכשהו היא שאלה אותי האם אני בצום היום. אמרתי לה, אף אחד לא אמר לי שעליי להגיע לבדיקות היום מתוך צום. אך למרבה הפלא (הקב"ה הוא מרבה הפלא...) בדיוק יצא היום שלא אכלתי עד עכשיו כלום בגלל שאינני אוכל לפני תחילת ברכות השחר והתפילה ללא סיבה מוצדקת ומיד לאחר סיום התפילה מיהרתי לביה"ח, רק עוד רגע באתי לאכול. ושתית? שאלה שרית. כן. מיץ? - לא, רק מים. טוב, בסדר [יום אחרי גליתי שכתבתי את ההנחייה הזו ביומן זה אך שכחתי לציין את זה בפלאפון שלי, ועבר גם הרבה זמן מהטלפון בו נקבעו ימי הבדיקות כך ששכחתי מן הדבר...]. אם לא הייתי מגיע מתוך צום, כל בדיקות הדם היו מתעכבות (או אפילו נמנעות! וזה היה עלול ליצור סיבוך

עם מספר ימי האשפוז וכו') משום שיש לעשות אותן דווקא מתוך צום! כעת אני ממתין שיקראו לי לשם תחילת הבדיקות. השעה 10:10.

תשאול ראשוני

השעה 10:40 לערך. התבקשתי מהאחות להיכנס לחדר. נבדק לי לחץ הדם ומדדתי חום תחת הלשון. לאחר מספר דקות החל שאלון מקיף שזו שאלה אותי. הרגלי אכילה. עבר רפואי מדוקדק. מצב משפחתי, עבודה וכו'. נקודת זכות אחת הרגשתי שצברתי לי כאשר נשאלתי באם הנני מבצע פעילות גופנית. אם הייתי נשאל שאלה זו טרם יום שני היה עליי להשיב: לא. אך כיוון שבתזמון מושלם, בדיוק ביום שני חזרתי לאחר הרבה שנים לשחק כדורסל, למען בריאות הגוף והנפש (וכפי שמדריך הרמב"ם בהלכות דעות), יכולתי לענות בשמחה כי מבצע הנני פעילות גופנית (באשר כמובן גם בדעתי להמשיך בפעילות זו).

קיבלתי מהאחות בקבוק גדול בו עלי, מחילה מכבודכם, להטיל כל השתן במשך היום עד למחר בשעה 9 בבוקר. ורק בבקבוק הזה.

11:05

קרא לי רופא נחמד, ד"ר אנטון. תשאל אותי שוב בקצרה על מצב בריאותי. שאל מי הנתרם ואמר שאחכה עד שיקראו לי להמשך בדיקות. שוחחנו כחמש דקות.

11:40 - 11:20

נכנסתי לד"ר וויזר בקומה 5. פסיכיאטרית. היא עשתה לי ראיון יסודי לגבי חיי הפרטיים. עבודתי בעבר ובהווה. מצב רפואי של הוריי. אחיי. אשתי וילדיי. על עבודה (האם יפטרו אותי אם ידעו). מודעותם של משפחתי לתרומה ומידת הסכמתם. שאלה מדוע אני רוצה לתרום וחתמה בשאלה על מה אני יודע על הנתרם. השבתי בנינוחות ומתוך ביטחון בה'. שמחתי לשמוע מד"ר וייזר בסוף שגם היא חושבת שבמקרה זו של הנתרם זו מצווה גדולה. לאחר כל מה שקראתי ועברתי בעצמי, חשתי עד עתה כי הרופאים לא כל כך מתלהבים מתורמים אלטרואיסטים.

11:40

ירדתי עם טופס לקומה 3 לצילום רנטגן חזה. אני ממתין שיקראו לי.

12:05

סיימתי צילום ריאות. ערך כעשר דקות. צולמתי פעמיים משום שהריאות הגדולות שלי לא נכנסו בצילום הראשון...

12:10

נכנסתי לד"ר אנטון הנחמד. לקח מזרק גדול והוריק אל תוכו דם טרי מזרוע ימין תוך כדי שביקש שלא אתבונן בכך. נו טוב. בתרומת דם אני מתבונן ויוצא הרבה יותר דם... שמתי פד קטן על החור ויצאתי.

12:20

נכנסתי לעובדת הסוציאלית. שוב נשאלתי על המשפחה, העבודה ועבר רפואי. אחר כך נכנסנו יותר לפרטים: למה אני תורם; מה זה ייתן לי; האם אני מבין מה ההשלכות; מי יתמוך בי; מי יודע; מי מתנגד; למה מתנגד; זה ארך כחצי שעה. השיחה הייתה נינוחה ובאווירה טובה.

13:15

"...המוציא לחם מן הארץ" יופי. האמת, לא כל כך רציתי להיכנס לעובדת הסוציאלית מתוך צום אך ביקשו שאכנס. עכשיו אני רשאי לשבור את הצום הקצר. בשעה 13:30 כבר קראו לי לקבלה (ל"תחנה" כלשונם). הלכתי לחדר צדדי עם רופאה עבור בדיקת א.ק.ג. הנעשית על החזה. שמים נוזל מסוים בידיים וברגליים. מחברים קליפסים גדולים (לא כואב ולא לוחץ). מחברים על החזה כמה אביזרים מגומי בלחיצת וואקום (כנ"ל). המכשיר רושם את תנודת הלב למשך כעשר שניות וזהו. הבדיקה הראשונה לא יצאה ברורה, והשנייה יצאה טוב. סך זמן הבדיקה - כעשר דקות.

14:00

בשעה 14:00 קיבלתי טופס איתו ירדתי בשנית לקומה ג' על מנת לבצע אולטרה-סאונד בטן + כליות. הגעתי לקבלה. הייתה שם בחורה שלא עובדת שם קבוע. חיכיתי עשר דקות ואז באה אחת וותיקה ואמרה שהגעתי למקום הלא נכון. במרחק דקה הליכה הגעתי למזכירות אולטרה-סאונד שם הלינו על כך שלא יידעו אותם על בואי מראש ועל כך שלא באתי אחרי צום

מהבוקר. כך חזרתי שוב למזכירות שם אמרו שרופא אחר, שבדרך כלל מבצע בדיקה זו, דווקא כן מאפשר לעשות אותה לאחר אכילה קלה (גם לאכול אך אכילה קלה לא הדריכו אותי. טוב, זה בטח קשור לזה שרחל - האחות המתאמת השתלות - לא הייתה באותו היום). בקיצור, ב 14:15 שיחררו אותי. מחר מחכה לי אקו לב ואולטרה-סאונד בטן וכליות. הרושם הכללי היה של אדיבות, נחמדות מצד הצוות. פרגון. סה"כ לא חיכיתי הרבה זמן לתורים.

היום השני של האשפוז ח' תשרי תשע"ד (12.9.13)

9:10 הגעתי למחלקה למרות שהייתי אמור להגיע בשבע וחצי אך לא יכולתי. מסרתי את השתן לאחות. מחכה לרופא.

9:25 - הרופא התורן לקח בדיקת דם קטנה ואז הכניס ונטה. זו מין חתיכת פלסטיק שנשארת מחוברת לווריד ביד שלך. עם התקן כך שאפשר לפתוח ולסגור. ניתן לקפל את היד. זה פלסטיק גמיש קצר - צינורית בתוך הגוף. מחזקים את זה עם מדבקות מסביב (מצ"ב תמונה). רופא מהמגזר הערבי עשה פעולה זו. שאל אותי, איך הגעת לתרום? דרך הרב הבר, עניתי. אמר: או, איזה רב צדיק זה. הלוואי עלינו. הלוואי שיהיה לנו שייח' כזה. אצלנו מפחדים לתרום. רק עכשיו שייח' אחד מתחיל קצת לעודד לזה.

9:30 הגעתי לבדיקת סי-טי. ממלא שאלון רפואי קצר בכניסה.

10:30 - 10:45 נכנסתי לסיטי. מין מכונה ענקית שמסתובבת במהירות סביב גופך וסורקת אותך. נתבקשתי לשכב על הגב - מחילה מכבודכם - עם מכנסיים מעט למטה. נשכבתי. ידיים פשוטות מעל הראש. המכונה מכניסה אותך ולפי הוראות של הקלטה קבועה הודרכתי מתי לנשום ומתי להחזיק את האוויר. לאחר כמה 'משחקים' כאלה הגיע הרופא. חיבר לי מזרק עם מים כדי לבדוק אם הונטה שהותקנה לי תקינה. אח"כ הוא חיבר אותי לאינפוזיה המכילה יוד ואמר שהיוד גורם להרגשת חמימות בגוף כולל הרגשה כאילו בורח שתן כשבפועל לא בורח כלום. נו טוב.

בינתיים, במצבי זה, נכנסה עובדת ניקיון והחלה לנקות. קצת לא נעים כשאני שוכב כך. מאוחר יותר דיברתי על זה עם מזכירת ההשתלות שזה לא היה כל כך נעים. היא אמרה שככה זה. הן לא מסתכלות, הן מורגלות בזה.

מי שזה נושא רגיש אצלו כדאי שיבקש מראש מהצוות שלא תיכנס מנקה בשעה זו.

נכנסתי למכונה. שוב. ולא הרגשתי שום חום. אמרתי, הנה, עלי החומר הזה לא פועל. יופי חכם... הוא לא פעל כי עדיין לא הזרימו את היוד. כשהתחילו להזרים את היוד הרגשתי טוב טוב חום בגוף. טעם יוד בלשון. וכן, הרגשה ממש כאילו בורח שתן. עכשיו זה מזכיר לי שבצבא עשינו אוהל אב"כ - שמים גז מדמיע בתוך אוהל כאשר החיילים עוטים מסכות אב"כ. מנדפים את הגז ואט אט מורידים את המסכות ומתחילים לשיר התקווה לשם החוויה. קבוצה קטנה של חיילים באוהל. אחד אחרי השני ראיתי חברים שלי שלא עומדים בזה ובורחים החוצה. אני נשארתי אחרון. אמרתי, עלי זה לא פועל... עד שזה פעל - ובגדול! המפקד שלי קרב אותי לחומר כשראה שאני לא מתרגש. וזה צרב! עד שהסכים לשחרר אותי לאוויר הפתוח. בקיצור, סיימתי את גם החלק השני של בדיקת הסי.טי. פעם נושף ופעם מחזיק אוויר. יצאתי. הרופא אמר לי לשבת 5 דקות לשבת בחוץ ולראות שאין סחרחורת וכו' ואם הכל בסדר, אני משוחרר. זה בדיוק הזמן לכתוב שורות אלו.

11:05 פגשתי מישהי מאושרת שבאה לביקורת. לפני 3 שבועות קיבלה כליה. באו להוריד לה את התפרים. פגשתי אותה בפגישה הראשונה כאן. היא מאושרת. ומברכת אותי: "אתה לא צריך 'חתימה טובה', ודאי יש לך".

11:07 קיבלתי עוד קופסא קטנה לשם דגימת שתן. שולה המזכירה אמרה לשתות הרבה כדי לשטוף את היוד מהגוף.

11:10 הלכתי שוב, כמו אתמול לקומה 3 - אולטרה-סאונד בטן-כליות. בצום. מרימים חולצה. ג'לי ולחיצות עם גלגלת. להוציא ולהחזיק אוויר לחלופין.

11:25 יצאתי לאחר כעשר דקות מהאולטרה-סאונד.

11:30 - עכשיו מותר לי לאכול. בשעה 12:00 בדיקת אקו-לב בקומת כניסה. מורידים חולצה.

12:15 - 12:30 נכנסתי. מורידים חולצה. ג'לי. שוכבים על הצד ועל הגב. לחיצות קצת כואבות. מדביקים כמה מדבקות על הגב. שמעתי את הלב פועם. מרגש. "זה רעש הלב?" שאלתי את הבודקת. "לא. שירת הלב!" צודקת, אמרתי לעצמי, כל הנשמה תהלל-יה. הלוואי כל היום הייתי שומע את הלב. כשהאחות הורידה את הונטה זה כאב בגלל השערות! תפוס טוב הדבר זה!

12:50

ביקשתי וקיבלתי מתוקף היותי "מאושפז" ארוחת צהריים חמה. דווקא הייתה בסדר.

13:10

עשיתי עוד בדיקת דם כי נמצאו לי 2 ערכים לא מספיק חזקים, אחד מהם דילול בקרישת דם ואחד קשור לטחול. מה שיכול למנוע בסופו של דבר את התרומה. גם אם תשלל התרומה, המצב לא יהיה גרוע יותר ממעמד עקידת

יצחק שם אברהם גילה נכונות מושלמת לתרום ואף אני גיליתי נכונות לתרום והשקעתי ונכאבתי לשם כך. לפעמים רק זה רצון ה'. והנתרם - נתפלל עליו שימצא תורם אחר ויהיה בריא. נחכה לתוצאות שבוע הבא.

13:15 - שוחררתי.

14:20 בעבודה. האמת עכשיו אני מרגיש קצת חולשה בגוף. כנראה כתוצאה מבדיקת הסי.טי עם היוד. אמרו לי לשתות הרבה וקיבלתי המלצה מהרופא על יום מחלה, אוטומטית.

שו"ת ס.מ.ס יב תשרי תשע"ד (16.9.13)

להלן תכתובת שלי עם הבחור המיועד להתרמה:

א. יש תשובות?

דני. לא. אמורה להתקבל תשובה השבוע. אך זו אינה סופית כיוון שלא סיימתי תהליך המיון בכך. יש עוד שלבים במידה ואעבור שלב זה. חג שמח

א. יש משהו חדש שאני צריך לדעת?

ד. לא. אני ממליץ לך לחכות עד התשובה הסופית ממש לאחר סיום כל ההליך. אני מקווה שאתה מבין שהדברים לא תלויים בי אלא באישור הוועדות הרפואיות והפסיכולוגיות.

א. בסדר גמור. יש עוד כמה וועדות שאתה צריך לעבור?

ד. חיובי. שתיים.

א. ואז תהיה לך תשובה סופית?

ד. כך אני מבין. איני יכול להבטיח, אתה מבין שאין לי ניסיון בזה... הכי טוב שתדבר עם הרב הבר. אני לא רוצה לגרום למפח נפש בכל מה שקשור למשך הזמן.

א. אל תחשוב שאני לחוץ בגלל זה. בעזרת ה' מתי שיסתיים כל התהליך הזה נדבר. שיהיה חג שמח!

ד. אשריך! תרגיש טוב וחג שמח!

א. תודה.

ג מרחשוון תשע"ד (7.10.13)

השעה 15:02. קיבלתי תשובה ס.מ.ס מהרב הבר: כך כתבה לי הרגע ד"ר רותי רחמימוב: דן סתר צריך לעשות בדיקות נוספות. נשלח לו בקשה.

השבתי: קודם כל: תודה. שנית: אחכה. בשורות טובות.

ד מרחשוון תשע"ד (8.10.13)

קיבלתי הודעה בתא קולי שמזמנים אותי לבדיקות. לא הספקתי לחזור לתאם, בלי נדר מחר.

טז מרחשוון תשע"ד (20.10.13)

בגלל עיכובים שלא תלויים בי, רק היום קיבלתי טלפון. סיכום יום: שרית, מזכירת ההשתלות התקשרה בבוקר, ביקשה לשלוח לי פקס בו מפורטות בדיקות נוספות + בדיקות חוזרות שעליי לעשות. עליי לגשת למרפאת האֵם במקום מגוריי, לרופא שלי, להגיש לו את הטופס ולבקש לעשות בדיקות אלו. סבלנות. סבלנות. סבלנות.

בוקר לחוץ כ מרחשוון תשע"ד (24.10.13)

תכננתי לצאת מוקדם. כנראה שלא רציתי מספיק. אל מול עיניי ראיתי בשעה 8:54 את קו 461 חולף. רצתי אחריו כ 60 מטר לתחנה המרכזית. רגע לפני שסגר את דלתו הספקתי להיכנס. נסעתי איתו לתחנה מרכזית ת"א. הייתי מגיע בזמן למכון הפסיכולוגי נעמן אילולא נהג האוטובוס, במחילה מכבודו, היה מבלבל אותי. דקות יקרות עברו עליי בחפשי את התחנה

הבאה המובילה למכון נעמן. הנהג אמר לי שהאוטובוס יוצא מתוך התחנה, בעוד הוא יוצא מחוץ לתחנה (קו 31)[3].

התור היה קבוע לשעה 10:15 אך זו השעה בה עליתי על האוטובוס לערך... כעת קיוויתי שהתודעה לעמידה בזמנים גם במכון זה היא בסגנון ישראלי, בו אין קשר לזמן שנקבע ובין הזמן שנכנסת בפועל, וכפי שחוויתי עד כה בבדיקות הרפואיות. ניסיתי להודיע על איחורי אך לא היה מענה. ב 10:30 התקשרה אליי מזכירה מקופ"ח כללית וגערה בי על האיחור. ביקשתי סליחה. היא אמרה שאם אאחר בחצי שעה אפספס את התור (בדיעבד לא הבנתי מדוע, הרי הפגישה אורכת שעתיים ולא חצי שעה). חיכיתי בחוסר סבלנות לרדת מהאוטובוס. ירדתי בתחנת הירדן, מחלף אלוף שדה ורצתי לכיוון המכון. ב"ה נכנסתי בשעריו נושף ושואף בשעה 10:40. 5 דקות טרם חלוף חצי שעה מהזמן שנקבע לי. קיבלה את פניי פסיכולוגית קלינית רגועה ושלווה אשר ניצלה את איחורי לטעימה קלה. כשנכנסתי לחדר בו ישבה עם המזכירה (כנראה), לא הייתי צריך להגיד מילה אחת על זהותי ועל סיבת בואי, הן ידעו והיו מוכנות.

עליתי עם הפסיכולוגית לחדרה הקט בקומה השנייה. חלונה פתוח לרחוב. להפתעתי, או שלא להפתעתי, שוב עברתי את אותו הריאיון, אותן השאלות. אנשי מקצוע אלו, לא מעבירים ביניהם חומרים... (☺) כל אחד רוצה מחדש

[3] אירוע מבדח למדי היה לי כשבאתי במהירות לצאת למסוף האוטובוסים באחת הקומות, באתי לפתוח את הדלת כדי לצאת, הדלת נפתחה אך גופי נתקע בפתאומיות בגוש קשה, הורדתי עיניי למטה וראיתי מעקה אשר היה לצד הדלת אשר לא שמתי לב שהוא כלל קיים, הרי הסתכלתי קדימה ולמעלה... אני מניח שזה היה מחזה מבדח לאותם חיילים שישבו בצד והסתכלו על מישהו שחושב שהוא יכול לעבור דרך מעקים במקום לעשות סיבוב ולהיכנס בצורה מסודרת...

לשמוע ולכתוב בעצמו את הדברים (כמובן עם ניואנסים זעירים בין ראיון לראיון).

חידוש אחד היה לי. אמרתי לה בערך כדברים האלו: אני חושב שזה טוב שהליך התרומה קצת מתארך כי זה מאפשר לי להתיישב בדעתי ולבוא לעשות את התרומה לא רק מתוך ההתלהבות הרגשית הליבית הראשונית אלא גם מתוך השכל. אם לאחר מבחן הזמן והמבדקים הארוכים אני עדיין רוצה, זה אחד הסימנים לכך שאני באמת בשל לתרום. לאחר מכן נזכרתי בדבריי אלו בדברי רש"י על כך שה' ציווה את אברהם ללכת כמה ימים טרם עקידת יצחק, שלא יאמרו הממו ועקד את בנו שלא מתוך יישוב הדעת. זה ממש זה!

ובכן, שוב שִׂחזרתי בפניה את ילדותי, משפחתי, אחיי, לימודיי, עיסוקיי ועיסוק כל אחד ואחד מהם. מי מודע לתרומה ומה תגובותיו. מה הביא אותי לתרום, האם אני מקבל משהו אם לאו.

לאחר שלב זה עברנו לשלב אותו לא חשבתי שאעבור בעצמי בגיל זה. נו, תמיד יש הפתעות. בשלב הראשון העתקתי 9 צורות גראפיות מחוברת לדף. על השלב השני לא אפרט כדי לא לשבש את הבחינה למי שעומד להיבחן בה. בשלב השלישי נתבקשתי לצייר עץ ואז להסביר למה בדיוק ציירתי עץ כזה, על פרטיו. בשלב הרביעי נתבקשתי לצייר בית ולפרט מעט מדוע ציירתי אותו באופן זה. בשלב החמישי נתבקשתי לצייר דמות של איש או אישה, ילד או ילדה וכאמור - להסביר מדוע ציירתי מה שציירתי. האמת, נהניתי לחזור ולצייר. בתור ילד וכן בתור נער, הייתי אוהב לצייר, והמון.

סתם כך איני כבר מצייר, אך אם כבר זה לשם מצווה - אז השקעתי יפה בציורים האלו. בהמשך, מתוך חיפוש קצר בויקיפדיה, הוברר לי כי מבחן זה נקרא "מבחן בית-עץ-אדם" (מבחן HTP). בשלב החמישי נערך לי (כך הוברר לי בהמשך היום:) "מבחן כתמי הדיו של רורשאך". הוצגו בפני עשר תמונות מופשטות של כתמי דיו סימטריים. היה עליי בשלב ראשון להמציא, כפי מיטב דמיוני, חפצים ודמויות אשר נזכר אני בהם בהסתכלי על תמונות אלו. הפסיכולוגית רשמה. בין 3-1 המצאות לכל תמונה. בשלב השני, עברנו שוב והסתכלנו בתמונות, הפסיכולוגית שוב הזכירה את דבריי ועליי היה להסביר לה איך בדיוק התמונה הזכירה לי את אותם הדברים. לסיום, שאלה אותי איך אגיב אם אתבשר שהתרומה נכשלה, ואמרתי שאני מקווה להגיב באמונה, שהרי הכל מלמעלה. זהו. היא אמרה שעוד שבוע היא תעביר את הדו"ח שלה לוועדה. אם כן, התחלנו את האבחון בשעה 10:45 וסיימתי אותו בשעה 12:25. שעה וארבעים דקות.

ט כסלו תשע"ד (12.11.13)

חצות לילה, באתי ללטף את ילדי הקטן, הפעם הוא היה חם, חם מדיי. דווקא בלילה למחרתו אני צריך להגיע לוועדת השתלות בת"א... אין מה להדחיק - יש לילד חום ועליי נגזר להישאר עמו. בבוקר התקשרתי להודיע כבר בשעה שבע שלא אוכל להגיע. ניסו לבקשני למצוא פתרון אך זה לא היה בנמצא. כל עכבה לטובה.

"בכל מאודך" י כסלו תשע"ד (13.11.13)

ביום זה היה עליי שוב לאסוף שתן. הבדיקה הקודמת לא נעשתה בצורה טובה. רק אשתף אתכם במסקנה מעשית שלי בכל הנוגע לאפשרות לסמוך על אטימות המיכל שמקבלים מביה"ח או מקופת חולים - אל תסמכו על האטימות שלו! אם אתם יוצאים עם המיכל מהבית, קחו אותו בתוך כמה שקיות, ושימו בבסיס מגבת, לכל מקרה... במקרה שלי, נגזר על התיק להיות "המגבת" שלו... מה שנקרא - בכל מאדך - אפילו נוטל (או פוגם) את ממונך...

יא כסלו תשע"ד (14.11.13)

חשבתי שהסקתי את המסקנה הנדרשת מהנזילה הלא נעימה, אלא שלהפתעתי, הבקבוק החדש שהחלפתי, אף הוא אכזב אותי וגרם לי לחוסר נעימות בדרך, במונית, ובמעלית... ולא אאריך. הגעתי עם כלי האחסון לבלינסון בשעה 9:30 לערך ומסרתי מהר את סוג המטרד הזה לידיים אחרות.

מקצה שיפורים

היום הגעתי לבלינסון עבור מקצה שיפורים. לעשות כל מיני בדיקות שלא היו תקינות ב 2 ימי האשפוז. אלו בדיקות שחלק מהתורמים נדרשים לעשות

וחלק לא. אני ספציפית, עשיתי שוב א.ק.ג., ולקחו ממני 2 בדיקות דם, אחת לפני צום ואחת אחרי צום. כמו כן, מדדו לי 3 פעמים לחץ דם. בסופו של דברי יצאתי מביה"ח בשעה 12:00. מכל מקום, מה שעניין אותי באותו יום בבית החולים אלו לא הבדיקות שלי אלא הדמויות אותן פגשתי. למשל, בחורה אחת, המתגוררת באמריקה, שבאה לבדיקות על מנת לתרום כליה לאחותה שבארץ אשר נולדה עם כליה אחת בלבד, לאחר שאחותה הנוספת נפסלה מלתת לה כליה. עוד פגשתי באיש אחד שבא לתרום כליה לאחיו לאחר שהתייאש לאחר שנתיים מתקוותו "להסתדר" עם דיאליזה לכל חייו, באשר לא רצה לבקש תרומה ממשפחתו. כן פגשתי אדם אחד שכבר 4 חודשים בדיאליזה, לאחר התדרדרות במצב כליותיו. המשותף לכולם - הערכתם הרבה למי שמתגלה בפניהם כתורם כליה. אנשים אלו, המכירים את הסבל, הן מגוף ראשון והן מגוף שני, יודעים להעריך את החשיבות שבתרומה. אפשר להסתכל על זה מחד כאילו האנשים שבחוץ, שלא מכירים את המקרה, הם הנורמאליים ואין "להיסחט" רגשית למראה חולי הכליות ולשמע תלאותיהם או להתפתות לדברי הערכתם ושידולם. מאידך, אפשר לראות את חולי הכליות כמשקפים חלק מההוויה של הרבה משפחות בישראל, ולומר, כי אף שאין חובה לתרום כליה, הרי שניתן בהחלט לקבל בהבנה מי שלא עושה חשבון של קרבת דם, באשר כל ישראל אחים זה לזה, ומבקש לתרום ליהודי אשר אינו מכירו, מתוך הבנה שההיכרות אינה רלוונטית ואינה שיקול לאור מצוקה גדולה כזו בה שרויים חולי הכליות. בכלל, אחת המחשבות שעוברות בי בביה"ח בלינסון, למראה כל החולים, ומשפחותיהם, על אף ששוב, אין המחלה חזות הכל, עד כמה יש סתירה בין תרבות הקניון והפרסומות של הקניון הגדול פתח תקווה הממוקם מול

ביה"ח, לבין אווירת בית החולים, שם יש לעתים אווירת נכאים, שם יש אנשים - גם זקנים, עם קמטים, אשר נראה שהיופי וההדר כבר מזמן אינם הדברים אשר מנחים את חייהם. שם אני מבין עד כמה חיינו אפסיים ועד כמה הריצה כל הזמן להשיג רק בריאות, כמאמר העולם "שנהיה בריאים" - חסרת תכלית ועוד יותר מכך - ילדותית. הקב"ה מתקן את נפשותינו הן דרך ניסיונות רוחניים והן דרך ניסיונות גשמיים. אמנם אמרו חז"ל על הייסורין - "לא הם ולא שכרם" - אך עצם המציאות, המונהגת על ידי הקב"ה, משדרת לנו שכנראה והקב"ה אכן "משתמש" בייסורים, גם אם איננו מבינים טעמם - ויותר מכך - את תועלתם.

נחזור רגע לעניין הוועדה. בבית החולים התברר לי שלאחר שלא הגעתי לוועדה, התקשרה מי מהוועדה לרב הבר ולצוות בבלינסון לתהות על קנקני, הכיצד פספסתי מפגש חשוב כזה, אשר מתאסף רק אחת לכמה שבועות, בו הגיעו מומחים מכל הארץ, בו הגיעו גם הורי הנתרם. אני השבתי להם בתמימות כי אכן התכוננתי להגיע וזה היה ממש בלתי מתוכנן. כמו כן אמרתי שאם הייתי יודע על גודל המעמד כאמור, אולי הייתי בכל זאת מוצא פתרון מהשמיים... זו האמת.

יט כסלו תשע"ד (21.11.13)

הגעתי לקופ"ח עקב כאב קל בעין לבדיקת רופא המשפחה. הרופא אמר תרמת? חשבתי שתרמת. אמרתי עוד לא. אמר יופי, אז אל תתרום. שוב התחלנו לדון אם לתרום או לא. בשורה התחתונה - אמרתי לו, "אני פתוח

להקשיב. אתה אומר שהמרצה שלך לרפואה אומר שזה מסוכן? בבקשה, אם יש לך מחקרים מדעיים להראות לי נגד התרומה - תתקשר אליי". וכך, רשם הרופא את מספר הפלאפון שלי ואת שמי, ואמר שיתקשר במידה וימצא משהו נגד. עד היום הוא לא התקשר (2/12/13 - יום כתיבת חלק זה ביומן). כמו כן, ביקשתי ממנו שייכנס לאתר של מתנת חיים ויתרשם מהמאמרים המקצועיים ששם.

כט כסלו תשע"ד (2.12.13)

מחר אני אמור להופיע בפני הוועדה במרכז ההשתלות בת"א. מפאת הזמן הרב שעובר בין שלב לשלב, אני עובר קצת על החומר שאספתי לי בקלסר בעניין תרומת כליה ומתחזק, הן מהפן הרפואי והן מהפן הבין אישי שבתרומה.

יוצאים לדייט א' טבת תשע"ד (3.12.13)

היום הפגישה במרכז ההשתלות. אני לא זוכר מאז הפגישה הראשונה עם אשתי כשעוד היינו רווקים, מתי התכוננתי כל כך לפני פגישה (☺)... מה לעשות - כשאנשים פוגשים אותך לזמן קצר, לרוב הם מחליטים כבר מי אתה בחמש דקות הראשונות של הפגישה, לכן אסור לזלזל ברושם החיצוני, וכמובן לא בפנימי. אכן, "לב מלכים" ביד ה', אך לא צריך להקשות על ה'

את העבודה ותפארתו ותהילתו שהוא מנהל עולמו דרך חוקי הטבע שחקק. עליתי על מונית לתחנת הרכבת בלוד. בעודי בודק במפה מה כתובת מרכז ההשתלות חלפתי על פני תחנת הרכבת מבלי לשים לב, גם מבלי שהנהג ישים לב, למרות שאמרתי לו. אומן בעבודתו טרוד... מזל שנזכרתי לא מאוחר מדיי, ירדתי מהר מהמונית וצעדתי לתחנת הרכבת כעשר דקות. אחרי הפספוס של הפגישה הבאה אני לא רוצה לעשות פדיחות. טוב, עליתי על הרכבת ב- 9:24. הפגישה ב- 10:30. מקווה שהכל יזרום טוב. אתמול שמעתי משהו מעניין ברדיו. אספר לכם אחרי הפגישה.

הגעתי למקום. פגשתי את הבחור שאני אמור לתרום לו ואת בני משפחתו. תוך כדי ההמתנה התקשר מר ציון צמח שאשתו רבקה כבר לא עומדת בייסורי הדיאליזה. אביה הזקן לא מתאים לתרום לה, גם ילדיה לא. הוא שואל אולי יש לי חבר שיכול לעזור, שאדבר עם הרב הבר. זו הפעם השנייה שהוא מתקשר.

למה לא?

נכנסתי לוועדה ב 11:15. יצאתי ב 12:45. יש קלדנית שמתעדת את הנאמר. נחמד, הרי גם אני קלדן. התבקשתי למסור את הפלאפון ולכבות אותו קודם. מאה אחוז.

אל תתחילו את הפגישה ב"למה לא?". הפרופסור שאל אותי, כמובן, למה אתה תורם, אמרתי לו: אני אענה לך כמו ישראלי טוב: למה לא? ענה הפרופסור: אם התשובה שלך היא "למה לא?" אני לא אאשר את התרומה. "למה לא?" לא מספיק. קצת התאכזבתי מהחקירות שלהם. הם מתייחסים

אליך כאילו הם אדם מהרחוב ולא יודעים את הסיכון האפסי שבתרומה ואת הערך העצום של התרומה הדוחה ערכים אחרים, ולא אפרט כאן אלו ערכים עליהם "התווכחנו". בסך הכל הייתה פגישה נינוחה. לא הייתה הרגשה של חקירה צולבת וקשוחה. כן היה ניסיון לבירור. הדומיננטי היה הפרופסור. אחריו כל נציגה אחרת שאלה שאלה אחת או שתיים. לשמחתי השאלות ברובן לא חזרו על עצמן ולא עברנו שוב חפירות בעבר שלי ושאלות עד כמה המשפחה שלי יודעת או לא. הם ווידאו שאני לא מקבל שום כסף או הטבה על התרומה. כשאמרתי בחיוך שהפעילו עליי לחצים אחת הנוכחות ביקשה שאפרט יותר. ואמרתי שבכוונה אמרתי בחיוך כי הפעילו עליי לחצים שלא לתרום, הזכרתי את הסיפור עם רופא המשפחה.

הסברתי שקשה לבטא במילים מצב נפשי שמביא אדם לתרום, אי אפשר לכלוא את הרוח באותיות, אך בכל זאת ניסיתי להסביר. רצו לוודא שאני מודע לסיכונים. הפרופ' הסביר שאולי לא אוכל לשחק כדורסל כמו פעם, ורצה לשמוע שאני לא תלוי במשחק הזה ואני מוכן לוותר עליו, כמו שוויתרתי בעשר השנים האחרונות. כמובן הזכירו את גילי הצעיר. מדוע לא לתרום בגיל מאוחר יותר. הסברתי שביררתי ואני יודע שאין מישהו שצריך תרומה במשפחה. הסברתי שאני לא צריך להיות מנוהל על ידי רגשות של אנשים אחרים. הסברתי שאני לא רואה הבדל בין קרוב משפחה ליהודי אחר שהוא אינו קרוב משפחה. גם שאלה אותי אחת מהן, איך אגיב אם התרומה לא תתקבל. וענית לה כפי שענית לפסיכולוגית קלינית - שאקבל את זה באמונה.

מה שרציתי לומר ולא הזדמן לי זה שאתמול ברדיו שמעתי מישהי ששאלו אותה למה היא עושה שנת שירות (לא דתיה) אז היא עונה קודם כל ואחרי הכל זה בשביל עצמי. זה תורם לי. זה מכין אותי לחיים, וגם יש בזה ערך של נתינה. זו האוירה. הייתי בהלם. הייתי בטוח שהיא תגיד קודם: זה בשביל אחרים וגם בשביל לתת לעצמי. סיימתי לאחר חצי שעה לפתע את הריאיון. היה נחמד. מבחינתי, אולי לא ממצה מספיק את מה שרציתי לומר. עוד כשבועיים אקבל את התשובה דרך ביה"ח בלינסון.

יד טבת תשע"ד (17.12.13)

ספקות רבות כרסמו בי עד ליום זה בו קיבלתי ההודעה מרחל (ס.מ.ס):

אני: (13:11) שלום. הגיעה תשובה מהוועדה?

רחל: (14:05) כן. עברת.

לא היה מעבר לזה מבחינת מעשים או דיבורים אך מבחינת ההרגשה שלי היה זה יום שמח. לאחר שחששתי שיכשילו אותי ושלא יאשרו לי את התרומה (וכבר דמיינתי איך אני מקבל תשובה שלילית) - ברוך השם שמחתי לשמוע שעברתי. את המשוכה שלפחות מבחינה חיצונית התלויה בידי אדם - עברתי, עכשיו נותר לי לעבור את המשוכה של בריאות הגוף הנתונה בידי הקב"ה. שמחתי שמחה גדולה, שיתפתי גם את הרב הבר בשמחתי זו. כאשר זה סיפר לי על העמל הגדול שהיה להם בימות הסופה בירושלים להביא חולי כליות לעשות דיאליזה בבתי החולים. אם חשבנו

ששיא הקושי היה במי שנתקע בבית 4 ימים ללא חשמל, אז כנראה, כחלק מאותה קבוצה ששברה את שיא הקושי באותם ימים היו חולי הדיאליזה שהיו צריכים בדרך לא דרך להגיע לבתי החולים לסנן את דמם.

טז טבת תשע"ד (19.12.13)

קפיצה קטנה לפ"ת בצום לשם בדיקות דם בעניין ה"מים בברך". ב"ה הייתה סייעתא דשמיא בטרמפ. לקחו ממני 14 מבחנות. הייתי צריך לרדת פעמיים לקחת מדבקות מהמזכירות.

שיח לוחמים כא טבת תשעד (24.12.13)

היום לקחתי יום חופש. אני עולה לירושלים. לבית החולים שערי צדק. לראות את הבחור א' עושה דיאליזה. הגעתי לבית החולים. נפגשנו לתפילת מנחה. ל"רפאנו" בבית החולים תמיד יש טעם מיוחד. א' שמח שהגעתי. תעיד על כך ההודעה שרשם לי כשהודעתי לו שאגיע. "מעולה, ברגע שאתה מגיע תתקשר אליי". טוב, הגענו למכון. בפינה היה לול תינוקות מוגבה שם יושב יהודה זאב. ילד חמוד בן 8. חיברו לו את הצינורות, והוא בכה... ממש מסכן...

ליד כל כורסא שוכנת אחר כבוד מכונת הדיאליזה (להלן תמונה. ניתן לראות בצד שמאל של התמונה קצת מיהודה זאב החמוד בלול שלו)

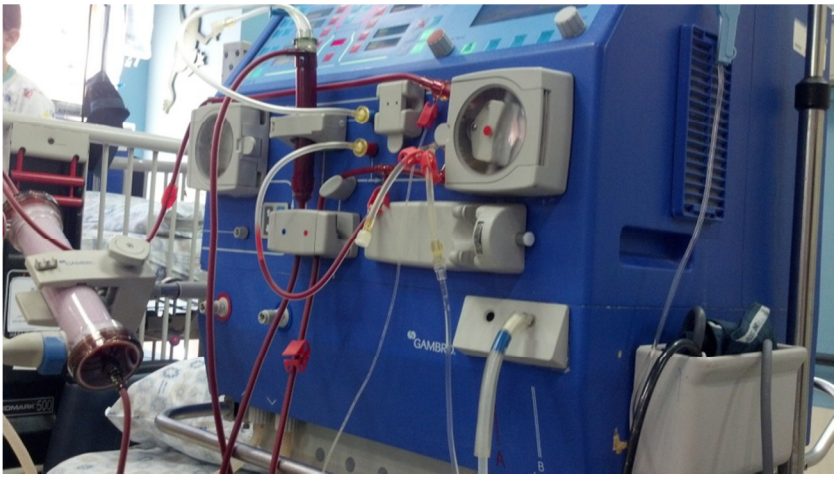

א' הכיר לי את האחות הראשית שהסבירה לי קצת יותר על חולי הדיאליזה, על הבדיקות שעושים להם, על השקילות שעושים להם לפני הטיפול ולאחריו. לראות שהנוזלים שהצטברו להם בדם התנקזו כולם ולא יוזמנו לדיאליזה יום למחרת; על המסוכנות בה הם חיים, יום יום, שעה שעה, במידה והם מתעכבים מהדיאליזה, או אם צורכים מאכלים מזיקים, כגון בננות... למשל, רק בשעה הראשונה של הדיאליזה מותר להם לאכול ממתקים, שוקו וכדומה, מאכלים שסתם כך אסור להם לאכול. הדיאליזה תתמודד איתם.

ובכן, בצד המכונה, נתגלתה לפניי הכליה המלאכותית החד פעמית של א' להיום, אשר עומדת להציל את חייו לשלושת הימים הקרובים, ולבסוף תזרק לפח, ובמקומה תבוא כליה מלאכותית חדשה ביום חמישי (להלן תמונה).

חצי שעה לפני תחילת הטיפול א' מורח משחה של חומר מרדים ושם עליה מדבקה. בלי החומר המרדים על הזרוע אין אפשרות לעמוד בסבל של החיבור של המחטים האימתניות. בתחילת המחלה רופא מנתח פותח את הפתח ביד, הנקרא פיסטולה. הזרוע של א' נראית כאילו בלעה נחש. לחבר את הדיאליזה לעורק אסור, אז מחברים לוריד הסמוך לעורק. מכניסים מחט אחת. מדביקים מסביב עם מדבקה, אחרי כ-2 דקות מחברים את המחט השנייה, ואוו איזו מחט... (ראה בתמונה להלן)

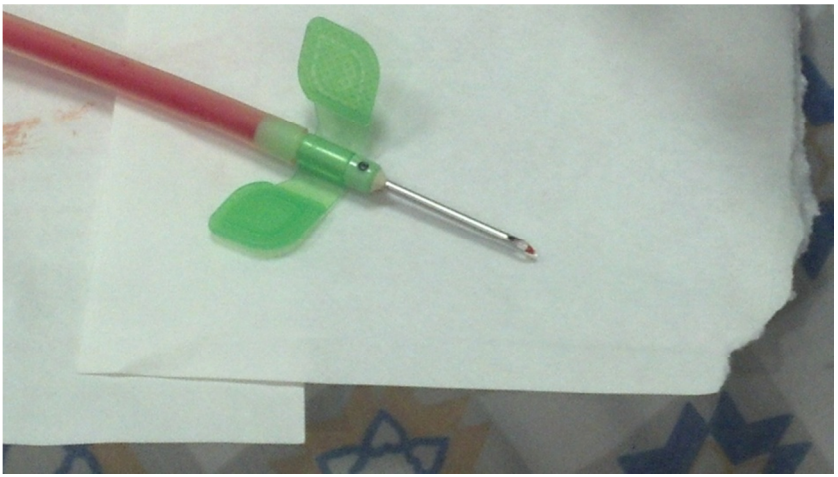

זהו, המכשיר התחיל לפעול. הדם מתחיל לזרום. דקה ועוד דקה. שעה ועוד שעה, וכך 4 שעות (בתמונה רואים את א' בעת הדיאליזה).

במהלך הזמן אנו קצת מדברים, א' מקבל מנה חמה של ארגון חסד ואוכל בעזרת ידו האחת שאינה מושבתת. אגב, זה לא כל כך מדויק משום שההוראה שחולי כליות המטופלים בדיאליזה מקבלים היא שמשך כל השנה, גם כשהיד לא מחוברת למכונה, אסור להם להתאמץ יתר על המידה עם יד זו, להרים דברים כבדים, כמו יום קודם, כאשר לרגל יום הולדתו קיבל א' ש"ס בבלי, מאת אחד מארגוני החסד.

ראוי לציין כאן את המתנדבים, יהודים ושאינם יהודים, או יותר נכון יהודיות ושאינן יהודיות, העוברות בין חולי הדיאליזה. ישנן גם מורות מטעם משרד החינוך המלמדות חלק מהחולים הצעירים במהלך הדיאליזה. מתנדבת אחת, סבתא בפנסיה, כאן כבר 9 שנים, עוברת בין הילדים ועושה איתם יצירות. האחרת, נערה צעירה, אולי בת שירות, שגם כן עוברת בין החולים. האחרת עוברת עם עגלה עם בעלי חיים קטנים - אוגר, שפנים וכו' ונותנת לחולים לגעת וללטף. מי שרוצה - מקבל מחשב נייד או די.וי.די כמו יהודה החמוד, בן 8, שרואה סרטים של דוד החקיין, פעם ועוד פעם... רק אתמול הייתה לו יום הולדת ודוד החקיין הגיע לביתו לשמחו. עוד מן המראות - חולה אחת, ילדה, שנרדמה תוך כדי הדיאליזה. מראה קשה. תינוק בן שנה שמלידה כבר עושים לו דיאליזה. בוכה. מימיני, לאה חיה, בכיתה ח', עושה דיאליזה כבר יותר משנה. שוקלת 25 ק"ג, לא הרבה כלל לגילה, מחפשת תורם. משמאלי, יהודה זאב, בן 8, בן למשפחה חולת כליות, בתוך הלול המבורזל. משמאלו - מתתיהו, גם כן חולה כליות, מחר יש לו יום הולדת. מתתיהו חולה כליות טרי, רק חודש עושה דיאליזה. אביו בע"ה יתרום לו כליה בקרוב. מעניין, ביום שהגעתי, לשלושה מהחולים היה יום הולדת

בתאריכים סמוכים. מי יתן והקב"ה ימלא ימיהם, משנה לשנה, שיזכו לבריאות ולתורם.

יג שבט תשע"ד (14.1.14)

לא רשמתי ביומן ביום זה בגלל שהייתי צריך להירגע מההלם. יש אפשרות שלא אוכל לתרום כליה. הייתי בבדיקת אצל הראומטולוג שאמר שהוא חושש שיש לי מחלה שאחד התסביכים שלה הוא בעיות בכליות... אלא שלא אבדה עוד תקוותי. בעוד 5 חודשים אני מוזמן אליו, לאחר בדיקות דם נוספות, לבירור סופי ואחרון האם אני לוקה באותה מחלה והאם אוכל או לא אוכל לתרום כליה. הייתי קצת בשוק מהחשש שלו. תמיד הייתי בטוח שמים בברך זה אכן משהו מקומי ולא משליך על כל הגוף. התקשרתי לרחל שנשמעה פסימית. התקשרתי לרב הבר, שגם הוא נשמע פסימי. התקשרתי לבחור ועדכנתי אותו. אמרתי לו שחבל שיחכה לי, שיחפש בינתיים תורם אחר. גם הרב הבר הסכים איתי ואמר שיחפש בינתיים תורם אחר. הכל בידי שמים... הייתי קצת עצוב באותו הערב הייתי בטוח שזה עניין של כמה שבועות ופתאום לא בטוח שזה כלל עומד על הפרק. נכון שאני מאמין שהכל לטובה, אבל רציתי לממש את הרצון הזה שלי שיהיה גם בפועל ולא רק בכוח. עוד יש סיכוי קטן. אחכה ואראה.

סגירת מעגל 1 ט' אב תשע"ד (6.8.14)

באיחור קל של עדכון אני מעדכן את יומני החביב כי בערב תשעה באב, ח' אב התשע"ד, הגעתי להמטולוגית (מומחית לניתוח והערכת בדיקות דם) בבית החולים קפלן שברחובות. שם, הודיעה לי הרופאה כי עם כל זאת שהיא רואה את מעשה התרומה כמעשה קדוש, לאחר שעיינה בתוצאות בדיקות הדם שלי היא ממליצה לי שלא לתרום כליה. ניסיתי לחקור מפה ולשאול משם, אך היא בשלה. קיבלתי את הדין. הרי גם הנתרמים בטח לא יסכימו לקבל מתורם שעל ידי התרומה שלו מסכן את עצמו בסבירות גבוהה, וכמו כן אני בטוח כעת, גם בלי לשאול, שמתאמת ההשתלות בבית החולים בלינסון לא תאשר לי את התרומה. האמת, קשה לי להתנחם במאמר חז"ל שאמרו הנאנס ולא יכול היה לעשות מצווה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה, שהרי כאן יש את המבקש לעשות את המצווה, ויש את הנזקק למצווה, והתרומה כל כך הכרחית, ואנשים סובלים מבלעדי התרומות, אך עם כל זאת "רבות מחשבות בלב איש", ואולי בזכות הרצון שלי לעקוד אחת מכליותיי או בזכות התיעוד המפורט המצוין ביומן זה יבוא אדם אחר ובזכות התעוררות זו יתרום בפועל כליה[4], וכמו שאמר ר' קלונימוס קלמן מפיאסצ'נא הי"ד כי מחשבת העקידה של אברהם ויצחק צורפו לגוף מעשי העקידה שאירעו בפועל בתקופת השואה.

תם ונשלם מסע בן כ- 22 חודשים לבדיקת כשירותי לתרומת כליה, אם כי חשוב מאוד לציין, שלולא אותם כאבים בברך, שבדיקתם האריכה את

[4] ואם יהיה כזה או כזו - אני מבקש ממנו לגמול עמי טובה ולהודיעני.

התהליך לפחות בשנה, הרי שאכן, כמטרתו של הרב הבר, הייתי אמור לסיים את כל הבדיקות בתוך כחצי שנה. את שעות ההמתנה, המאמץ הנפשי והכסף שהוצאתי עבור כל הבדיקות לא אקבל בחזרה, אך כבר דרשו בעלי רשומות על הפסוק "איש את קודשיו לו יהיו", כי מה שנשאר לאדם בעולם הזה זה "קודשיו" ולא עסקי החול והמותרות, ואם כל המאמצים הנ"ל נכללים בגדר "קודשיו" - דייני.

סגירת מעגל 2 י אב תשע"ד (7.8.14)

התקשרתי לרב הבר הצדיק, להיפרד ממנו בכל הנוגע להליך תרומת הכליה. אמרתי לרב כי אני מקווה שעשיתי משהו בכל מאמציי. השיב הרב הבר: "זה עשה לימוד זכות על כלל ישראל... דחית את רצונך. השתדלת. שה' יתן לך אריכות ימים". עד כאן. את הבחור לו הייתי אמור לתרום כבר לא השגתי בטלפון, כנראה שהחליף מספר, אני יודע שהוא בהליך עם תורם אחר, אקווה שיזכה לצאת מן המצר ולזכות לאושר. "אורך ימים אשביעהו ואראהו בישועתי".

"וכל קרב וכליות יזמרו לשמך"

תפילת נשמת כל חי

"יותר ממה שבעל הבית עושה עם העני - העני עושה עם בעל הבית"

מדרש ויקרא רבה

"ואל תצריכנו לידי מתנת בשר ודם"

ברכת המזון

"...והשני ("מחיה מתים ברחמים רבים") הסמוך ל"סומך נופלים" הוא על בני אדם שקרב קיצם למות והקדוש ברוך הוא מאריך ימיהם וישלח דברו וירפאם"

ריטב"א, תענית ב א

"עורו ישנים משנתכם, ונרדמים הקיצו מתרדמתכם"

רמב"ם

"...אבל המשתמש בצדקה של ממון כדי להראות גיעול נפשו לפעולת הצדקה ולהתחבר עם העניים החולים והכואבים הוא משחית נפשו".

הראי"ה קוק, פנקס אחרון בבויסק עמ' מח פסקה כז